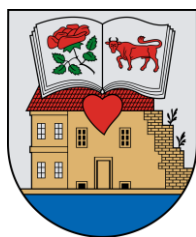

**UKMERGĖS RAJONO
SAVIVALDYBĖS
ATLIEKŲ PREVENCIJOS
IR TVARKYMO IKI 2027
METŲ PLANAS**

TURINYS

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS _____	5
1.ĮVADAS _____	6
2.ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS _____	8
3.ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA _____	8
3.1. Ukmergės rajono savivaldybė _____	10
3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra _____	11
3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas _____	15
3.3.1 Investicinių projektų įgyvendinimas _____	15
3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos _____	15
3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra _____	17
3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis _____	19
3.6. Komunalinių atliekų susidarymas _____	20
3.7. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne _____	22
3.8. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas _____	25
3.9. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas _____	26
3.10. Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas _____	27
3.11. Bešeimininkių atliekų tvarkymas _____	28
4. Ankstesnių atliekų tvarkymo planų užduočių vykdymas _____	29
1.UKMERGĖS RAJONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS	
35	
1.1.Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai _____	36
1.2.Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės	43
2.KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS	76
2.1.Komunalinių atliekų susidarymo prognozė _____	76
2.2.Infrastruktūros plėtra _____	78
3.PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUIVERTINIMAS	
85	
4.PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI _____	88
Priedai _____	6

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Atliekų tvarkytojai Ukmergės rajono savivaldybėje	14
2 lentelė. Konteinerinių aikštelių patvirtinimas	18
3 lentelė. Individualių rūšiavimo konteinerių skaičius Ukmergės r.sav. savivaldybėse, 2020 m.	19
4 lentelė.. Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos plėtros užduočių vykdymas, 2020	19
5 lentelė. Vilniaus apskrities regioniniame sąvartyne 2020 m. tvarkytos atliekos	23
6 lentelė. Šalinamų ir tvarkomų Ukmergės MKA kiekiai (t/metus)	24
7 lentelė. Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/metus.....	25
8 lentelė. 2020 metais surinktų ir sutvarkytų Užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis pagal savivaldybes.....	26
9 lentelė Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Ukmergės rajono savivaldybėje, 2020.....	27
10 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimas Ukmergės rajono savivaldybėje	27
11 lentelė. Ukmergės rajono savivaldybės DGASA surenkami atliekų kiekiai (t/metus).....	28
12 lentelė. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 plane iškeltų užduočių įgyvendinimo vertinimas	30
13 lentelė. Ukmergės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 plane nustatytų užduočių vertinimas.....	31
14 lentelė. Ukmergės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė	33
15 lentelė. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai.	36
16 lentelė. VAPTP tikslai ir uždaviniai.	38
17 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai.....	40
18 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.....	41
19 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai.....	72
20 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.....	74
21 lentelė. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas savivaldybėje.....	77
22 lentelė. Ukmergės rajono savivaldybėje komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m., vnt., t.....	77

23 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Ukmergės rajono savivaldybėje, kuriose įvesta rinkliava.	86
24 lentelė. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną Ukmergės rajono savivaldybėje.....	88
25 lentelė. Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną.....	91

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 pav. Registruotų gyventojų skaičius Ukmergės rajono savivaldybėje 2016–2021 m.	10
2 pav. Gyventojų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo	10
3 pav. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės Ukmergės rajono savivaldybėje, vnt.....	18
4 pav. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Ukmergės rajono savivaldybės apskrityje savivaldybėje, tonos	20
5 pav. MBA tvarkomos MKA Ukmergės rajono savivaldybėje, tonos	21
6 pav. MBA įrenginiuose gaunamų medžiagų pasiskirstymas	22
7 pav. Šalinamų atliekų sudėtis 2020 m. Ukmergės rajono savivaldybėje.....	24
8 pav. Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai Ukmergės rajono savivaldybėje, tonos	26
9 pav. Bešeimininkių atliekų susidarymas ir sutvarkymui skirtos lėšos Ukmergės rajono savivaldybėje.....	28
10 pav. Atliekų tvarkymas Ukmergės rajono savivaldybėje	30
11 pav. Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai iki 2027 m.	44
12 pav. 1 ir 2 tikslų uždaviniai.....	44
13 pav. 3 ir 4 tikslų uždaviniai.....	45
14 pav. 5 tikslo uždavinys.....	45
15 pav. Atliekų konteineriai.....	81
16 pav. DĖK'ui iniciatyva.....	82
17 pav. Stotelių DĖK'ui sistema.....	82
18 pav. Stotelės DĖK'ui.....	83
19 pav. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas.....	84

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AM	Aplinkos ministerija
ATP	Atliekų tvarkymo planas
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
DGASA	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
EEĲA	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ENTP	Eksplloatuoti netinkamos transporto priemonės
ES	Europos Sąjunga
KA	Komunalinės atliekos
KAK	Kietasis atgautasis kuras
LAAIF	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
LR	Lietuvos Respublika
MBA	Mechaninis biologinis apdorojimas
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
RAAD	Regiono aplinkos apsaugos departamentas
SA	Savivaldybių administracijos
SiGA	Statybos ir griovimo atliekos
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
TIPK	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
VAATC	UAB „VAATC“ (Ukmergės rajono savivaldybės apskrities atliekų tvarkymo centras)
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas
VSATP	Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas 2007-2013 m.
ŽA	Žaliosios atliekos

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – tai nuolatos besivystanti sistema. Šios sistemos vystymosi sąlygas užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai bei Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti bei patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane ir skirti šiems reikalavimams įgyvendinti. Tokių reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingus iššūkius atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms bei šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Šios organizacijos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumu bei nuolatos kintančios – dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Vilniaus regiono bei Ukmergės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemų plėtrą, išspręsti kylančias problemas bei įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (toliau – VAPTP), prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą rajone, buvo parengtas Ukmergės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metais planas, kurio rengimo procese dalyvavo Ukmergės rajono savivaldybės administracijos atstovai, bei UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ bei UAV „Jostra“ konsultantai, planuojant regionines priemones – UAB „VAATC“ atstovai.

Ukmergės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytos priemonės, užtikrinančios aplinkosaugos, techninius – ekonominius ir higienos reikalavimus. atitinka komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems teritorijos gyventojams. Ukmergės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tolimesnė plėtra numatyta vystyti laikantis atliekų tvarkymo prioritetų, kurių svarbiausias – atliekų prevencija (susidarymo vengimas). Sekantis prioritetas – paruošimo naudoti pakartotinai, atliekų perdirbimo ir naudojimo kitais būdais sprendimų taikymas ir tik blogiausiu atveju, galimas atliekų šalinimas sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Ukmergės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatyti atliekų tvarkymo tikslai, užduotys ir uždaviniai jiems įgyvendinti, atitinka VAPTP nustatytus tikslus ir uždavinius.

Ukmergės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas pakeičia šiuo metu galiojančią Ukmergės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą ir kartu nustato naujas VAPTP numatytų užduočių įgyvendinimui reikalingas priemones bei uždavinius ateinančiam 2021–2027 m. periodui.

Ukmergės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 patvirtintus reikalavimus regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams.

Ukmergės rajono savivaldybės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano sudėtinės dalys:

- ✓ atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė;
- ✓ atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;

- ✓ atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Rengiant planą, buvo naudotasi įvairiais informacijos šaltiniais:

- Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis už 2016–2021 metus;
- UAB VAATC pateikti ir viešoje erdvėje publikuojamais duomenimis (atliekų surinkimo ir tvarkymo rodiklių metiniai suvestiniai rodikliai, esami Vilniaus regioninio ir Ukmergės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planai, ir kt.);
- Duomenimis surinktais darbinių vizitų į savivaldybę metu.

Ataskaitoje analizuojami duomenys už 2018–2020 (2021) metus, o prieduose pateikiami visi skelbiami statistiniai duomenys. Atkreiptinas dėmesys, kad iš skirtingų informacijos šaltinių surinkti statistiniai duomenys ne visada sutapo, taip pat net to paties šaltinio, tačiau skirtingų metų informacija labai varijuoja, kas neleidžia daryti vienareikšmiškų išvadų dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo tendencijų regione ir Ukmergės rajone. Viena pagrindinių duomenų nepatikimumo priežasčių – nesisteminis skirtingų atliekų srautų priskyrimas komunalinių atliekų srautui. Siekiant išvengti galimo duomenų nepagrįstumo darant prielaidas bei pagrindines išvadas, Plane daugiausia buvo remtasi Aplinkos apsaugos agentūros pateiktais duomenimis. Taip pat atkreipiamas dėmesys, kad nuo 2018 metų sausio 1 dienos buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka.

Sprendimą dėl Ukmergės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano patvirtinimo priima Ukmergės rajono savivaldybės taryba.

Vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintu Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu, parengtam Ukmergės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planui, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–455, patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu ir jo 2010 m. gegužės 4 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–357 patvirtintu pakeitimu.

2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

Svarbiausios ES direktyvos, reglamentuojančios komunalinių atliekų tvarkymą:

- ✚ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas;
- ✚ 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- ✚ 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų su 2010 m. rugsėjo 27 d. pakeitimais;
- ✚ 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo;
- ✚ 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo su 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu 413/2010 padarytais pakeitimais;
- ✚ 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų su 2009 m. kovo 11 d., 2008 m. spalio 22 d. ir 2013 m. vasario 7 d. pakeitimais;
- ✚ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- ✚ 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (ENTP) su 2010 m. vasario 23 d. pakeitimais;
- ✚ 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/103/EB pakeitimais
- ✚ 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- ✚ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

Nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, kuriais vadovaujantis plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos ir rengiami bei atnaujinami komunalinių atliekų tvarkymo planai:

- ✚ Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymas;
- ✚ Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;
- ✚ Lietuvos Respublikos vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 573 patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas;
- ✚ Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 217;
- ✚ Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- ✚ Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- ✚ Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija;

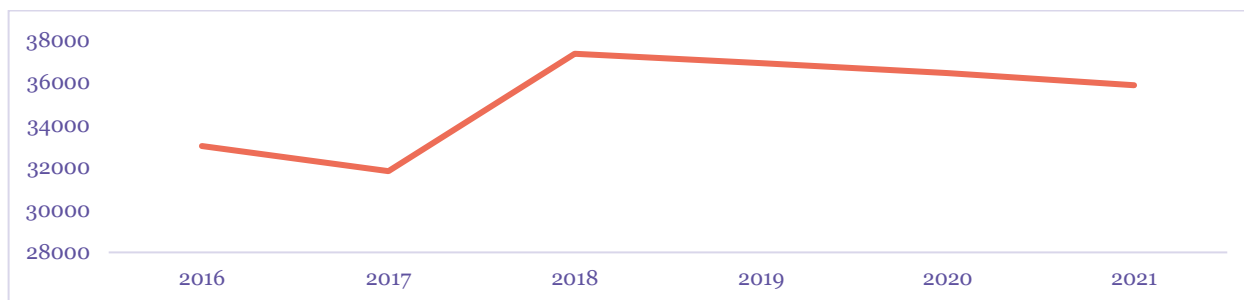
- ✚ Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo Įstatymas;
- ✚ Reikalavimai regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274;
- ✚ Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967;
- ✚ Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455;
- ✚ 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“;
- ✚ Vilniaus regiono plėtros planas 2014–2020 metams, patvirtintas Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. 51/1S-5 (pakeistas Vilniaus regiono plėtros tarybos 2022 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. TS-11 „Dėl Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. spalio 16 d. sprendimo Nr. 51/1S-22 „Dėl Vilniaus regiono plėtros plano 2014–2020 m. dalies „Priemonių planas“ tvirtinimo“ pakeitimo“).

3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

3.1. Ukmergės rajono savivaldybė

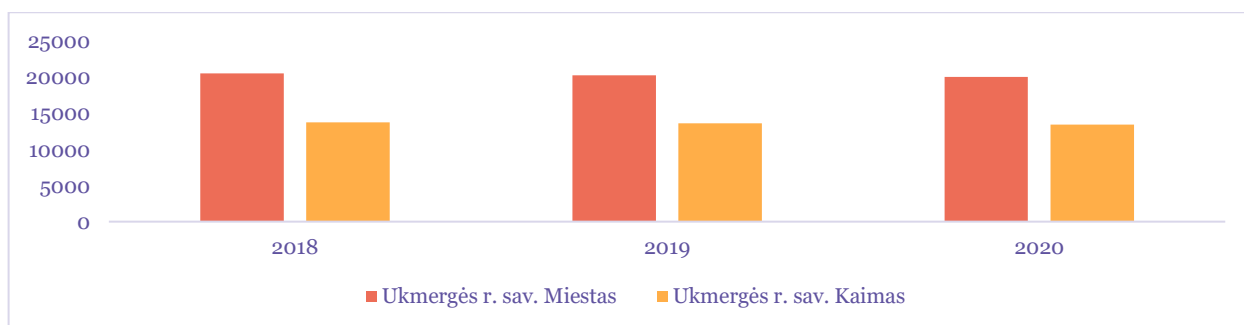
Ukmergės rajono savivaldybė – administracinis-teritorinis vienetas rytų Lietuvoje. Administracinis centras – Ukmergė. Savivaldybės plotas – 1 395 km² (ketvirta pagal dydį savivaldybė), gyventojų tankumas – 25 žm./km². 1995 m. įsteigta Ukmergės rajono savivaldybė, pavaldi Vilniaus apskrīčiai. 2009 m. kovo 5 d. savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-50 įsteigtos 66 seniūnaitijos. Rytinė rajono pusė yra Aukštaičių aukštumoje (aukštis iki 223 m, prie Karališkių), vidurys ir pietinė dalis – Vakarų Aukštaičių plynaukštėje, o vakarai – Nevėžio žemumoje. Žemiausia vieta (42 m) yra Šventosios slėnyje (Jonavos raj. paribyje). Pro rajoną teka Šventoji su kairiuoju intaku Siesartimi. Telkšo 30 ežerų (Ukmergės rajono ežerai; didžiausi – Lėnas, Žirnajų, Siesikų, Veprių), 2 tvenkiniai. Miškingumas – 29,5 %. Didžiausi miškai – Taujėnų, Siesikų, Šešuolių, Viliukų. Būdingi mišrieji miškai, yra pušynų, eglynų, drebulynų. Yra Šventosios ichtiologinio draustinio dalis, Dukstynos entomologinis, Aukštuolių landšaftinis draustiniai.

Ukmergės rajono savivaldybės gyventojų pasiskirstymas bei skaičiaus pokytis pagal savivaldybes pateiktas 1 paveiksle. Rajono gyventojų skaičius nežymiai didėja – nuo 33 011 gyventojų 2016 metais iki 35 864 gyventojų 2021 metais. Detalūs duomenys pateikti 1 ir 2 prieduose.

1 pav. Registruotų gyventojų skaičius Ukmergės rajono savivaldybėje 2016–2021 m.

Apie 60 % visų rajono gyventojų gyvena miestuose ir miesteliuose (dauguma jų Ukmergės mieste – apie 20 tūkstančių), likę gyventojai – kaimiškosiose seniūnijose.

2 pav. Gyventojų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka savivaldybės atsako už savivaldybių teritorijose susidarančių mišrių komunalinių atliekų surinkimo bei pervežimo į MBA ar regioninį sąvartyną ir nuo jų atskirtų antrinių žaliavų, pakuotės atliekų, žaliųjų atliekų, pavojingų buities atliekų, didžiųjų ir kitų naudoti tinkančių atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei kitų komunalinių, tinkančių panaudoti ar kitaip perdirbti atliekų surinkimo organizavimą, organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja, tvarkymo organizavimą ir administruoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą. Atliekų surinkimo paslaugas savivaldybių teritorijose teikia įmonės, turinčios, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, teisę teikti tokias paslaugas, kurios paprastai yra atrenkamos viešųjų paslaugų pirkimo konkurso būdu, arba tokios paslaugos teikiamas yra pavestas savivaldybių įmonėms savivaldybių tarybų sprendimais. Savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybės atsakingos už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms finansuoti.

Ukmergės rajono savivaldybė atliekų tvarkymo veikloje atlieka šias pagrindines organizavimo funkcijas:

- tvirtina savivaldybių atliekų tvarkymo planus bei taisykles;
- tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus ir nustato vietines rinkliavas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą;
- viešųjų pirkimo būdu parenka atliekų tvarkytojus;
- organizuoja papildančių atliekų tvarkymo sistemų diegimą savivaldybėse
- kontroliuoja VAATC veiklą;
- kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių;
- organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja, tvarkymą;
- vykdo visuomenės informavimą ir švietimą;
- vykdo konteinerių vietų parinkimą ir optimizavimą naujiems atliekų turėtojams, administruoja konteinerių keitimą, naujų registravimą;
- nustato pagrįstą konteinerių skaičių, jų tūrį ir ištuštinimo dažnį;
- sprendžia dėl tvarkos aikštelėse ir su atliekų surinkimu kylančias problemas;
- vykdo atliekų srautų apskaitą;
- konsultuoja rinkliavos mokėtojus rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą mokėjimo klausimais;
- įgyvendina visuomenės informavimą komunalinių atliekų tvarkymo srityje, susijusį su vietinės rinkliavos įgyvendinimu;
- nagrinėja suinteresuotų asmenų prašymus ir skundus dėl paslaugų kokybės;

- analizuoja informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje;
- vykdo kitas įstatuose ar Savivaldybės priimtuose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

Ukmergės rajono savivaldybės administracija parengė, o 2015 m. kovo 26 d. Savivaldybės Tarybos savo sprendimu Nr. 7-99 patvirtino Ukmergės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014- 2020 metams planą. Savivaldybės atliekų tvarkymo plano sprendimai, užduotys ir priemonės yra suderintos su regioniniu atliekų tvarkymo planu bei atitinka Valstybinio atliekų tvarkymo planavimo dokumento nuostatas, o už plano įgyvendinimą atsakinga Savivaldybės administracija. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas savivaldybėje yra reglamentuotas savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintose atliekų tvarkymo taisyklėse, kurios buvo patvirtintos 2015 m. kovo 26 d. Savivaldybės Tarybos sprendimu Nr. 7-100. Už komunalinių atliekų tvarkytojų teikiamų paslaugų kokybės priežiūrą bei kontrolę atsako Savivaldybės administracija. Informacija apie esamą komunalinių atliekų surinkimo, esamą ir planuojamą atliekų tvarkymo infrastruktūrą, galimybes rūšiuoti atliekas, gyventojų teises ir pareigas yra viešai skelbiama rajono savivaldybės, komunalines paslaugas teikiančių įmonių interneto puslapiuose. „Teršėjas moka“ principas Ukmergės rajone įgyvendinamas remiantis savivaldybės pasirinkta apmokestinimo sistema- Ukmergės rajono savivaldybės Tarybos 2016 gruodžio 4 dienos sprendimu Nr. 1-281 Ukmergės rajone įvesta Vietinė Dvinarė Rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą. Vietinę rinkliavą administruoja Ukmergės rajono savivaldybės administracija.

Savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių atliekų tvarkymą:

- mišrių (likusių po pirminio rūšiavimo) komunalinių atliekų;
- buityje susidarančių antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų;
- buityje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų ir kt.);
- buityje susidarančių didelių gabaritų atliekų ir naudotų padangų;
- tekstilės atliekų;
- buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- statybos ir griovimo atliekų;
- komunalinių pavojingų buities atliekų;
- gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąšlavų;
- šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma;
- kitų atliekų, kurios išskiriamos pagal poreikį teisės aktais, įskaitant savivaldybės priimtus teisės aktus.

Siekiant sukurti regioninę atliekų tvarkymo sistemą 2003 m. vasario 21 d. aštuonios Ukmergės rajono savivaldybės apskrities savivaldybės (Elektrėnų, Šalčininkų rajono, Širvintų rajono, Švenčionių rajono, Trakų rajono, Ukmergės rajono, Ukmergės rajono savivaldybės miesto bei Ukmergės rajono savivaldybės rajono) pasirašė ribotos civilinės atsakomybės juridinio asmens – UAB „VAATC“, steigimo sutartį. UAB „VAATC“ įregistruota 2003 m. balandžio 28 d. Bendrovės akcininkai – aštuonios Ukmergės rajono savivaldybės regiono savivaldybės:

- ❖ Ukmergės rajono savivaldybės miesto savivaldybė – 1 346 157 akcijos (74,92 % įstatinio kapitalo);

- ❖ Elektrėnų savivaldybė – 43 943 akcijos (2,44 % įstatinio kapitalo);
- ❖ Šalčininkų rajono savivaldybė – 54 931 akcijos (3,05 % įstatinio kapitalo);
- ❖ Širvintų rajono savivaldybė – 32 960 akcijos (1,83 % įstatinio kapitalo);
- ❖ Švenčionių rajono savivaldybė – 54 931 akcijos (3,05 % įstatinio kapitalo);
- ❖ Trakų rajono savivaldybė – 54 931 akcijos (3,05 % įstatinio kapitalo);
- ❖ Ukmergės rajono savivaldybė – 76 903 akcijos (4,28 %) įstatinio kapitalo;
- ❖ Ukmergės rajono savivaldybės rajono savivaldybė – 131 834 akcijos (7,33 %) įstatinio kapitalo.

Pagrindiniai UAB „VAATC“ veiklos tikslai:

- eksploatuoti bei modernizuoti Vilniaus regioninę atliekų tvarkymo sistemą bei užtikrinti, kad ši sistema veiktų nuolat, ja galėtų naudotis akcininkų administruojamų teritorijų gyventojai;
- tenkinti viešuosius interesus atliekų tvarkymo srityje;
- siekti, kad atliekų tvarkymo paslaugų teikimas nevirstų pelno siekiančia veikla.

2015 m. birželio 12 d. Vilniaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/1S-16 patvirtintame Vilniaus apskrities regioniniame 2014–2020 m. atliekų tvarkymo plane, nustatyti šie UAB „VAATC“, kaip regioninės atliekų tvarkymo bendrovės, veiklos uždaviniai:

- ✓ skatinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų prevenciją ir tvarkymą jų susidarymo vietoje;
- ✓ plėtoti ir eksploatuoti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą;
- ✓ plėtoti ir eksploatuoti specifinių komunalinių atliekų srautų surinkimo sistemą;
- ✓ plėtoti buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimo sistemą;
- ✓ sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį;
- ✓ užtikrinti saugią aplinkai sąvartyno eksploataciją;
- ✓ regioninio sąvartyno veiklos sąnaudų optimizavimas;
- ✓ optimizuoti regioninio sąvartyno veiklos sąnaudas;
- ✓ nustatyti optimalią naujos sąvartyno sekcijos konfigūraciją atsižvelgiant į planuojamus atliekų srautus ir sudėtį;
- ✓ optimizuoti filtrato tvarkymą;
- ✓ atskirti paviršines nuotekas ir spręsti jų tvarkymo Elektrėnų nuotekų valymo įrenginiuose (toliau – NVĮ) klausimą;
- ✓ uždengti užpildytą sąvartyno kaupo dalį ir paviršines nuotekas nuo šios dalies surinkti atskirai ir, suderinus su Aplinkos apsaugos agentūra, išleisti šias nuotekas į aplinką arba tvarkyti Elektrėnų NVĮ;
- ✓ išspręsti filtrato koncentrato gražinimo į sąvartyno kaupą problemą, eksploatacijos metu naujoje sekcijoje įrengiant infiltracinę sistemą;
- ✓ parengti sąvartyno eksploatacijos planą pradėjus veikti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiams (toliau – MBA įrenginys);
- ✓ parengti sąvartyno eksploatacijos planą pradėjus veikti atliekų kogeneracinei jėgainei.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų organizavimą Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo

įstatymo numatyta tvarka į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės gali pavesti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui – vienos, kelių ar visų į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančių savivaldybių įsteigtam juridiniam asmeniui, tačiau iš esmės UAB „VAATC“ vykdo regioninę veiklą:

- MBA įrenginių eksploatavimo kontrolė;
- regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno (toliau – Sąvartynas) eksploatavimas, sekcijų įrengimas, uždarymas, priežiūra po uždarymo;
- žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių (toliau – ŽASA) eksploatavimas;
- didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių (toliau – DGASA) eksploatavimas;
- didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės Vilniuje, Graičiūno 36D eksploatavimas;
- dalijimosi daiktais stotelių DĖK'ui eksploatavimas;
- investicinių projektų, skirtų įrengti regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros objektus, įgyvendinimas;
- visuomenės informavimas komunalinių ir kitų atliekų tvarkymo klausimais.

Remiantis Atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų surinkimą Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje vykdo įmonės, sudariusios sutartis su vietos savivalda. Atliekų tvarkymo įstatymas reglamentuoja gamintojų ir importuotojų atsakomybę – pakuočių ir pakuočių atliekų, elektros ir elektroninės įrangos, alyvų, transporto priemonių ir kitų apmokestinamųjų gaminių tvarkymo veiklos, bendradarbiavimo su savivaldybėmis principus.

Pagrindinės komunalines atliekas tvarkančių įmonių vykdomos veiklos pagrindinės funkcijos:

- ✚ mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir pervežimas į MBA,
- ✚ atliekų turėtojų aprūpinimas mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteneriais,
- ✚ kolektyvinių kontenerių priežiūra,
- ✚ buityje susidarančių didžiųjų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu;
- ✚ pagal atskiras sutartis su atliekų turėtojais vežti statybos ir griovimo atliekas;
- ✚ pagal atskiras sutartis su atliekų turėtojais rinkti ir vežti biologiškai skaidžias (virtuvės maisto atliekos) ir/ar žaliąsias atliekas (žolę, medžių šakas, lapus);
- ✚ teikti savivaldybei informaciją apie aptarnaujamus atliekų turėtojus, ataskaitas apie surinktus kiekius, atliekų susikaupimo normas, mokamus mokesčius,
- ✚ gamintojai ir importuotojai ar licencijuotos organizacijos gali diegti papildančias pakuočių, EEI, baterijų ir akumuliatorių bei apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimo sistemas.

Šiuo metu komunalines atliekas surenkančių įmonių sąrašas pateikiamas 1 lentelėje

1 lentelė. Atliekų tvarkytojai Ukmergės rajono savivaldybėje

Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Sutartis su savivaldybe	Sutarties pasirašymo su savivaldybe data	Sutarties su savivaldybe galiojimo terminas	Surenkamos atliekos
UAB „VSA Vilnius“	Turi	2018-02-27	2022-02-25	Mišrių komunalinių atliekų, buityje susidarančių pavojingų atliekų, didžiųjų atliekų, statybos ir griovimo, EEI ir padangų atliekų surinkimas

3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima Ukmergės rajono savivaldybėje įgyvendinamus atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus, atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų šalinimo, apdorojimo, įmokos administravimo) sąnaudas. Ukmergės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš įvairių šaltinių – savivaldybės lėšos, įmokų, gautų už suteiktas komunalinių atliekų priėmimo, šalinimo ar apdorojimo paslaugas, ES paramos, skolintų lėšų

3.3.1 Investicinių projektų įgyvendinimas

Investicinių projektų įgyvendinimas – svarbi regioninės ir rajoninės atliekų tvarkymo sistemų dalis, kuri leidžia įgyvendinti uždavinius, kurie numatyti atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Ukmergės rajono savivaldybės administracija įgyvendina projektą „Atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos plėtra“ (05.2.1-APVA-R-008-01-0005) skirtą konteinerių aikštelių statybai, rūšiavimo priemonių (konteinerių) įsigijimui. Finansavimo sutartis su APVA pasirašyta 2017-08-30, bendra projekto vertė – 578 158,18 EUR, o skyrus papildomą finansavimą, vertė sieks – 772 346,38 Eur. Projekto tikslas – sukurti atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą Ukmergės rajone.

Projekto metu įrengiama 91 antžeminių konteinerių aikštelė, įsigijami 597 nauji konteineriai, taip planuojama pasiekti virš 1 tūkstančio tonų/metus atskiro komunalinių atliekų surinkimo pajėgumus.

3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

Pagal galiojančią Atliekų tvarkymo įstatymo redakciją, Regiono savivaldybių nustatomo mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais. Ukmergės rajono savivaldybės įmokų už atliekų tvarkymą kainodaros pagrindą sudaro atliekų tvarkymo sistemos sąnaudos:

- ✓ Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki MBA įrenginių ar kitų regioninio kitų apdorojimo įrenginių sąnaudos;
- ✓ Vietinės rinkliavos administravimo sąnaudos;
- ✓ Komunalinių atliekų šalinimo sąnaudos (infrastruktūros eksploatacijos ir kt. sąnaudos).

Komunalinių atliekų šalinimo, apdorojimo UAB VAATC patiriamas sąnaudas sudaro:

- Atliekų tvarkymo MBA įrenginiuose sąnaudos;
- Šalinimo veiklos sąnaudos – visos su regioninio sąvartyno eksploatavimu susijusios sąnaudos: darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, elektros, vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugos, atliekų tvarkymo technikos eksploatacija, degalai, tepalai, technikos remontas, draudimas, kitos eksploatacinės sąnaudos, atidėjiniai sąvartyno uždarymui.

- Didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių sąnaudos – didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių eksploatacinės sąnaudos. Šias sąnaudas sudaro darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos, surinktų atliekų sutvarkymo sąnaudos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimai, darbo priemonės ir pan.).
- Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių sąnaudos – aikštelėse dirbančių darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, žaliųjų atliekų kompostavimo sąnaudos (technikos eksploatacija, degalai ir kt.), kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimas, darbo priemonės ir kt.).
- Įgyvendinamų projektų sąnaudos – su projektų įgyvendinimu susijusios sąnaudos.
- Viešinimo sąnaudos – su projektų ar kitos vykdomos veiklos viešimu ir informavimu susijusios sąnaudos;
- UAB VAATC administracinės sąnaudos. Tai sąnaudos, į kurias įtrauktos administracijos darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, administracinių patalpų nuoma, tarnybinio transporto eksploatacija, degalai, remontas, draudimas, kanceliarinės, ryšio, darbuotojų mokymų ir komandiruočių sąnaudos, konsultavimo paslaugos, paskolų palūkanų sąnaudos ir kt.

Remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildo šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- ✚ „Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;
- ✚ „Proporcingumo“ principas teigia, jog apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas pas atliekų turėtoją susidarančiam atliekų kiekiui;
- ✚ „Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t.y. atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visoms Regiono savivaldybėms, t.y. paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninio sąvartyno.
- ✚ „Teršėjas moka“ principas Ukmergės rajone įgyvendinamas remiantis savivaldybės pasirinkta apmokestinimo sistema- Ukmergės rajono savivaldybės Tarybos 2016 gruodžio 4 dienos sprendimu Nr. 1-281 Ukmergės rajone įvesta Vietinė Dvinarė Rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą.

Dvinarė rinkliava – tai savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka (susidedanti iš dviejų dedamųjų – pastoviosios ir kintamosios) už komunalinių atliekų surinkimą iš komunalinių atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, įskaitant ir visos atliekų tvarkymo sistemos išlaikymą, atliekų rūšiavimo skatinimą, mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginių, regioninio nepavojingų

atliekų sąvartyno, didelių gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių, kitos atliekų tvarkymo priežiūrą ir eksploataciją. galiojanti savivaldybės teritorijoje, ir kurią kiekvienas mokėtojas privalo sumokėti nustatyta tvarka. Rinkliavos dydžiai (kintamoji ir pastovioji dalys) nustatomi pagal tikslinę nekilnojamojo turto objektų naudojimo paskirtį, nustatytas komunalinių atliekų susikaupimo normas, apmokestinamuosius parametrus bei priskirtas kintamas ir pastovias būtinąsias sąnaudas. Visi rajono gyventojai už mokamą Rinkliavą turi teisę naudotis regionine komunalinių atliekų tvarkymo sistema, aprūpinami konteneriais, turi galimybes naudotis atliekoms rūšiuoti skirtomis kontenerinėmis aikštelėmis bei aikštelėmis didelių gabaritų atliekoms, naudotis kompostavimo aikštelėmis bei kita komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija nustato nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkai arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatyta rinkliavą, rūšių sąrašą (toliau – Sąrašas), kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. DI-150. Sąraše yra nurodyti gyvenamosios paskirties pastatai – pastatai, naudojami gyventi vienam ar daugiau, vienai ar daugiau šeimų. Kiekviena savivaldybė organizuoja tik jos teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų tvarkymą. Atliekų turėtojai, veiklą vykdytys ar gyvenantys (turintys nekilnojamojo turto) keliose savivaldybėse, turi naudotis kelių atitinkamų savivaldybių organizuotomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemomis.

Dvinarės rinkliavos Ukmergės rajone kintamoji dalis yra nekilnojamojo turto paskirtis ir plotas, o gyvenamosios paskirties namams – gyventojų / darbuotojų skaičius.

3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Įgyvendinant ES finansuojamus projektus bei dalinai finansuojant savivaldybių lėšomis, Vilniaus regione ir Ukmergės savivaldybėje sukurti komunalinių atliekų tvarkymo pajėgumai, atitinkantys susidarančių atliekų kiekius bei leidžiantys įgyvendinti esamo Valstybinio, regioninio ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų tikslus ir užduotis.

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014- 2020 metams reikalavimais savivaldybės turėjo iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti kontenerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti. Įrengiant tokias antrinių žaliavų surinkimo aikšteles turi būti laikomasi bendrų reikalavimų:

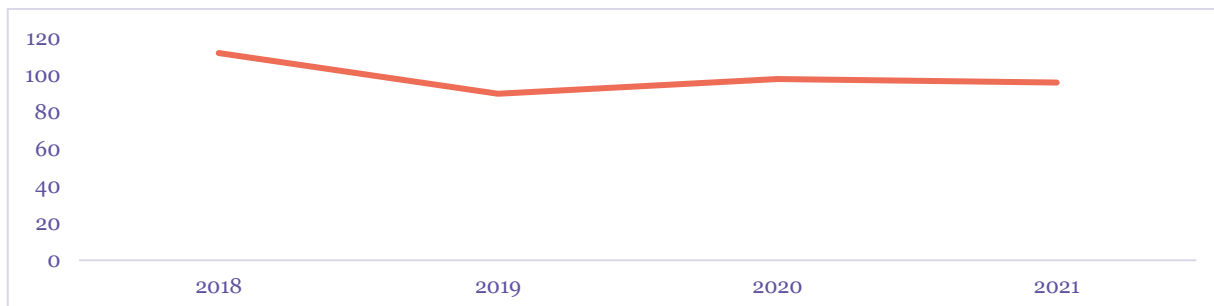
- kitų savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo kontenerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų kontenerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;
- vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo kontenerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant kontenerių aikštelių išdėstymo schemas;
- savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteneriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo kontenerių aikštelę.

2 lentelė. Konteinerinių aikštelių patvirtinimas

Savivaldybės sprendimas / įsakymas	Papildymas
2014-12-29 Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. 13-2028	2016-07-12 Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. 13-1069; 2018-10-17 Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. 13-1540; 2020-07-17 Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. 13-1015.

Šaltinis: Savivaldybės informacija

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje per pastaruosius kelis metus (2018–2020 m.) pastatytų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių komplektų kiekis sumažėjo nuo 112 iki 98 vnt., tai yra vienas komplektas 371 gyventojams, kas visiškai atitinka VATP reikalavimus bei tenkina gyventojų poreikius.

3 pav. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės Ukmergės rajono savivaldybėje, vnt.

Siekdama pagerinti atliekų tvarkymą - mažinti MKA kiekį, didinti surenkamų antrinių žaliavų bei pakuotės atliekų kiekį, bei įgyvendinant atliekų tvarkymą reglamentuojančius teisės aktus rajono savivaldybė bendradarbiaudama su Gamintojų ir importuotojų organizacijomis, komunalinių atliekų tvarkymo įmonėmis, bei įgyvendindama investicinius projektus pastaraisiais metais individualių namų savininkams dalina individualius rūšiavimo konteinerių komplektus - 240 l. talpos konteineris popieriaus, plastiko ir kitai pakuotei bei 120 l. talpos konteineris – stiklo pakuotei. Paprastai popieriaus, plastiko ir kitai pakuotės konteineriai aptarnaujami kartą kas dvi savaitės, stiklo pakuotės konteineriai – kartą per ketvirtį. Reikia pažymėti, kad Ukmergės rajono savivaldybėje daugiau kaip pusė individualių namų gyventojų nėra aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, kas be abejonės turi įtakos surenkamų antrinių žaliavų bei pakuotės

atliekų kiekiams.

3 lentelė. Individualių rūšiavimo konteinerių skaičius Ukmergės r.sav. savivaldybėse, 2020 m.

1-2 butų namai	Esamas individualių konteinerių skaičius, vnt., 2020 m.		
	Pakuočių atliekoms, 0,24 m ³	Stiklo atliekoms, 0,12 m ³	Aprūpinimas, %
11 119	3 612	3612	32%

Šaltinis :Savivaldybė

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 metams reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius bei mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų užduotys. Šių uždavinių įgyvendinimui savivaldybės teritorijose įrengtos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, prie kapinių įrengti specialūs konteineriai žaliųjų atliekų surinkimui. Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą 2014–2020 metais, Ukmergės rajono savivaldybėje buvo išdalinta daugiau kaip 5 tūkstančius kompostavimo dėžių.

Ukmergės rajono savivaldybės gyventojai taip pat gali namų ūkyje susidariusias žaliąsias atliekas nemokamai pristatyti į Ukmergės rajono savivaldybės kompostavimo aikštelę. esančią Ukmergės nuotekų valyklos teritorijoje, kur šios atliekos tvarkomos kartu su nuotekų dumblu.

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 metams reikalavimais, savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse. Ukmergės rajone tokia aikštelė yra viena. Nepavojingų atliekų surinkimo DGASA pajėgumai siekia nuo 210 iki 1993 t/m. Pavojingųjų atliekų – 20 t/m.

3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas Ukmergės rajono savivaldybėje 2014 metais siekė 93 %, o 2020 m. šis rodiklis gyventojams jau siekė 99,9 %.

4 lentelė.. Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos plėtros užduočių vykdymas, 2020

Daugiabučių gyvenamųjų namų būtų savininkai, kuriems paslauga, %	Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų butų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Sodų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Garažų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Nekilnojamojo turto objektų savininkai, kurie yra juridiniai asmenys ir teikiama paslauga, %
99,97	99,80	99	99,83	

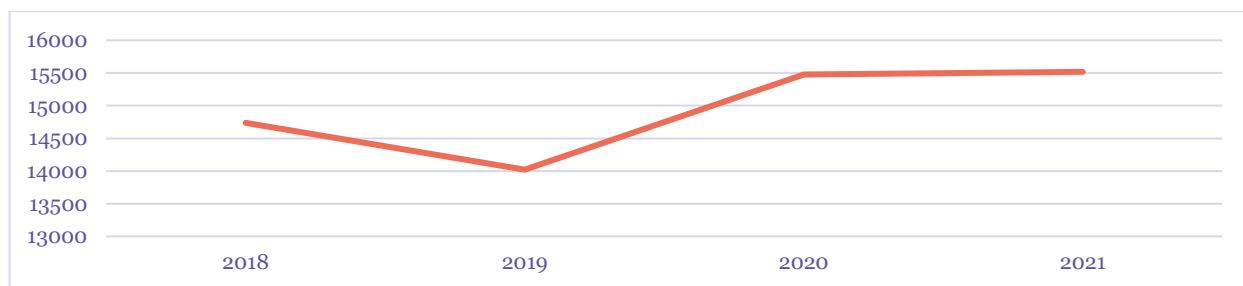
Šaltinis: AAA

Sukurta regioninė bei savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos sudaro sąlygas visiems regiono gyventojams naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.

3.6. Komunalinių atliekų susidarymas

Aplinkos apsaugos agentūros valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, Lietuvoje 2020 m. susidarė apie 4,8 mln. tonų atliekų. Vidutinis metinis atliekų susidarymo pirminiame šaltinyje augimas 2014–2018 m. sudarė 2,7 proc. per metus, Komunalinės atliekos (įskaitant pakuotes, rastas MKA sraute) sudaro apie 24 proc. Lietuvoje surenkamų atliekų.

Ukmergės rajono savivaldybėje susidaranti komunalinių atliekų kiekis nežymiai didėja nuo 14 737 tonų 2018 metais iki 15 478 tonų komunalinių atliekų 2020 metais, arba nuo 0,39 iki 0,42 t/metus vienam asmeniui atitinkamai (vidurkis Vilniaus regione – vidurkis 310 kg vienam gyventojui per metus). Didžiausią dalį sudaro mišrios komunalinės atliekos, tačiau reikia pažymėti kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir panašiai), pramoninės atliekos, atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos bei pakuotės atliekos, elektros ir elektronikos, statybos bei griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių. Detalūs duomenys pateikti 3 priede.

4 pav. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Ukmergės rajono savivaldybės apskrityje savivaldybėje, tonos

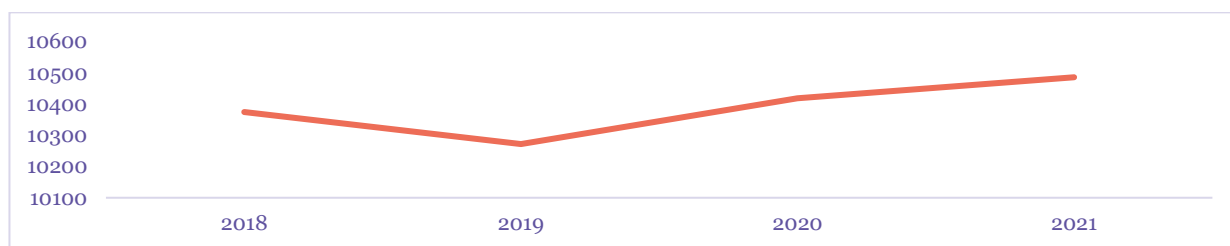
Atliekų susidarymo „šuočiai“ bei skirtumai tarp savivaldybių gali būti paaiškinti sekantiomis priežastimis:

- nuo 2018 metų sausio 1 dienos buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka;
- komunalinių atliekų priskyrimo/nepriskyrimo tam ar kitam atliekų kodui bei įtraukimui/ ar neįtraukimui į komunalinių atliekų kiekį.
- Dažniausiai GPAIS savivaldybėse kiekvienais metais pildo skirtingi asmenys, kas sudaro sąlygas netikslumų atsiradimui;
- Netikslūs atliekų tvarkytojų pateikiami duomenys;
- „Gyventojų migracija“ – registracija viename rajone, gyvenama kitame.

3.7 MKA surinkimas ir MBA

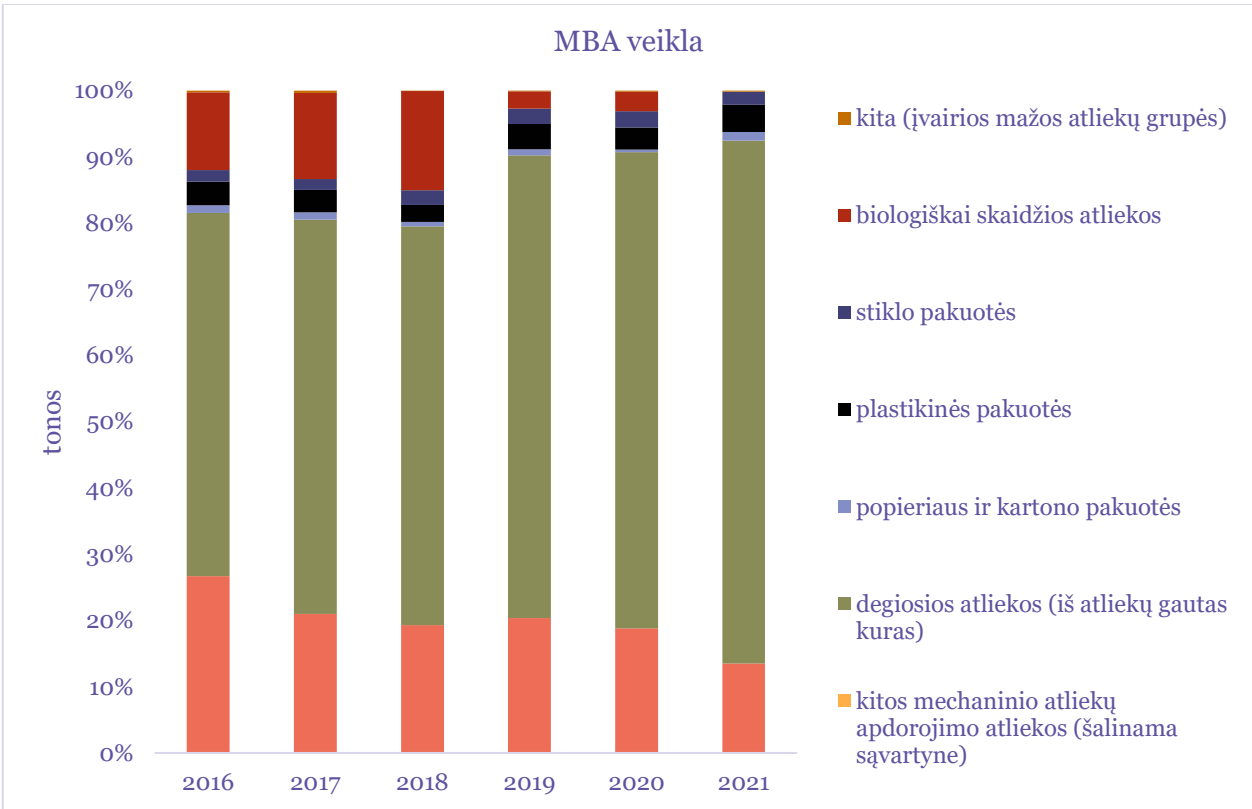
Visos Ukmergės rajono savivaldybėje surinktos mišrios komunalinės atliekos (MKA) yra transportuojamos į Mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginius (Jočionių g. 13, Vilnius), kurie pradėjo veikti nuo 2016 m. gegužės 3 d. MKA surenka įmonės, laimėjusios viešuosius pirkimus ir pasirašiusios sutartis su savivaldybe (UAB „VSA Vilnius“).

Atvežamų mišrių komunalinių atliekų į MBA įrenginius iš Ukmergės rajono savivaldybės nežymiai didėja, proporcingai didėjant ir komunalinių atliekų susidarymui. Detalūs duomenys pateikti 8 priede.

5 pav. MBA tvarkomos MKA Ukmergės rajono savivaldybėje, tonos

MBA įrenginiuose atliekos rūšiuojamos atskiriant tolimesniam apdirbimui ir naudojimui tinkančias antrines žaliavas (apie 8 % nuo bendro šalinamo atliekų kiekio, neskaitant drėgmės nuostolių), o biologiškai skaidžios atliekos (apie 4 % nuo bendro šalinamo atliekų kiekio, neskaitant drėgmės nuostolių) yra apdorojamos. MBA įrenginiuose taip pat gaunamas degių atliekų, skirtų panaudojimui energijai gauti, srautas sudaro apie 90 % visų atliekų, o netinkamos perdirbimui ir apdorojimui atliekos šalinamos sąvartyne.

6 pav. MBA įrenginiuose gaunamų medžiagų pasiskirstymas

3.7. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne

Visos likusios po rūšiavimo atliekos bei kitos atliekos, kurių negalima perdirbti ar kitaip panaudoti, tvarkomos regioniniame sąvartyne.

Vilniaus regiono komunalinių atliekų sąvartynas, pradėtas eksploatuoti 2007 m. spalio 26 d. Kazokiškių kaime, Elektrėnų savivaldybėje. Bendras sąvartyno sklypo plotas – 30,16 ha, iš jų 27,1 ha užima atliekų kaupo (6 sekcijų) plotas. Sąvartyne per 20 metų laikotarpį planuojama sukaupti beveik 6 milijonus tonų atliekų, tačiau šis terminas bus žymiai ilgesnis pastačius MBA įrenginius. Įskaitant kasdieninio uždengimo medžiagą ir uždengiamąjį sluoksnį, sąvartyno tūris sieks apie 7 milijonus m³ arba tonų (projekte priimtas 1 000 kg/m³ atliekų tankis). Sąvartyne įdiegtos filtrato ir sąvartyno dujų surinkimo sistemos. Filtratas yra iš dalies valomas vietiniuose įrenginiuose arba išvežamas į Ukmergės rajono savivaldybės miesto nuotekų valymo įrenginius. Dujos naudojamos katilinėje Vievio mieste. 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis likusi sąvartyno talpa 3 114 575 tonų (3 114 575 m³).

2021 m. sąvartyne buvo sutvarkyta daugiau kaip 175 tūkstančiai tonų atliekų.

5 lentelė. Vilniaus apskrities regioniniame sąvartyne 2020 m. tvarkytos atliekos

Kodas	Atlieka	tonos	% nuo bendro šalinamo kiekio
03 01 99	kitaip neapibrėžtos atliekos	10	0,01 %
03 03 07	mechanškai atskirtas popieriaus ir kartono atliekų virinimo brokas	626	0,38 %
04 02 99	kitaip neapibrėžtos atliekos	80	0,05 %
10 01 01	dugno pelenai, šlakas ir garo katilų dulkės (išskyrus garo katilų dulkes, nurodytas 10 01 04)	458	0,28 %
10 01 03	lakieji durpių ir neapdorotos medienos pelenai	79	0,05 %
12 01 21	naudotos šlifavimo dalys ir šlifavimo medžiagos, nenurodytos 12 01 20	24	0,01 %
17 06 01	izoliacinės medžiagos, kuriose yra asbesto	42	0,03 %
17 06 04	izoliacinės medžiagos, nenurodytos 17 06 01 ir 17 06 03	12 681	7,66 %
17 06 05	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	1 804	1,09 %
17 09 04	mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03	3 824	2,31 %
19 08 01	grotų atliekos	1 031	0,62 %
19 08 02	smėliagaudžių atliekos	40	0,02 %
19 12 08	tekstilės gaminiai	451	0,27 %
19 12 09	mineralinės medžiagos (pvz., smėlis, akmenys)	168	0,10 %
19 12 10	degiosios atliekos (iš atliekų gautas kuras)	112 196	67,76 %
19 12 12	kitos mechaninio atliekų (įskaitant medžiagų mišinius) apdorojimo atliekos, nenurodytos 19 12 11	48 315	29,18 %
20 01 38	mediena, nenurodyta 20 01 37	2 438	1,47 %
20 02 03	kitos biologiškai neskaidžios atliekos	530	0,32 %
20 03 07	didelių gabaritų atliekos	418	0,25 %

Šaltinis: VAATC duomenys

Didžiąją dalį regioniniame sąvartyne tvarkomų atliekų sudaro likusios po mechaninio atliekų apdorojimo atliekos, neskaitant, sąvartyne laikinai šalinamų degiųjų atliekų (iš atliekų atgautasis kuras), kurios sudaro 67,76 % visų sąvartyne šalinamų atliekų, visos likusios šalinamos atliekos tesudaro tik 3 procentus. Tai – daugiausia neperdirbamos ar kitaip panaudoti netinkančios atliekos (izoliacinės medžiagos, tekstilės gaminiai ir panašiai). Šalinamos Ukmergės rajono savivaldybės atliekos 2020 sudarė 2 582 tonų, arba 16,68 % nuo visų susidarantių komunalinių atliekų kiekio.

Reikia pastebėti kad nuo 2016 metų, pradėjus eksploatuoti MBA įrenginius, tvarkomu regioniniame sąvartyne atliekų kiekiai sumažėjo daugiau kaip 20 procentų. Tam žinoma įtakos turėjo ir bendras atliekų susidarymo mažėjimas bei didėjantis atskirai surenkamų atliekų kiekis.

6 lentelė. Šalinamų ir tvarkomų Ukmergės MKA kiekiai (t/metus)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tonos	5 005	6 572	1 951	2 269	2 582	2 218
Proc. nuo susidarančių KA kiekio	31,18 %	41,92 %	13,24 %	16,18 %	16,68 %	14,29 %

Šaltinis: UAB VAATC duomenys

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-08-31 įsakymu Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 109-5148), MBA įrenginiuose vykdomi šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai.

7 pav. Šalinamų atliekų sudėtis 2020 m. Ukmergės rajono savivaldybėje.

Lyginant 2016 ir 2020 metų duomenis matosi, kad nežiūrint didėjančio gyventojų aprūpinimo rūšiuojamaisiais konteneriais, didėjančio atliekų paruošimo perdirbimui ir perdirbimo, antrinių žaliavų, tokių kaip popierius ir kartonas, stiklas, plastikas, įskaitant pakuotes, antrinių žaliavų ar kitaip perdirbti tinkamų atliekų kiekis šalinamose MKA nemažėja, o tai sudaro potencialą plėsti atskirą antrinių žaliavų surinkimą

7 lentelė. Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/metus

Frakcija	kg/ gyventojui
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	30,9
Žaliosios atliekos	11,2
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	5,4
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės ir kitos atliekos	28,7
Tekstilės atliekos	26,9
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	30,5
PET pakuočių atliekos	3,3
Kombinuotų pakuočių atliekos	1,9
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	7,7
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	19,1

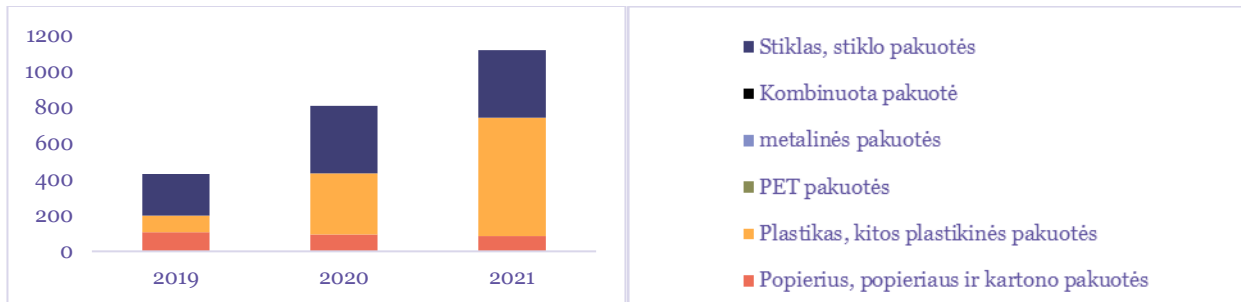
Šaltinis: Konsultanto skaičiavimai pagal AAA ir Statistikos departamento duomenys

3.8. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytas rodiklis iki 2020 metų pasiekti, kad būtų perdirbama ar kitaip panaudojama ne mažiau kaip 65 procentai komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį) bei užtikrinti kad iki 2020 metų mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje antrines žaliavas, įskaitant pakuočių atliekas, surenka ir tvarko įstatymų nustatyta tvarka parinkti atliekų tvarkytojai, kurie teikia paslaugas pagal sutarčių sąlygas. Atliekų turėtojai turi rūšiuoti antrines žaliavas jų susidarymo vietose. Daugiabučių namų gyventojai išrūšiuotas antrines žaliavas turi išmesti į konteinerinėse aikštelėse pastatytus antrinių žaliavų surinkimo konteinerius su atitinkamais užrašais, o individualių namų gyventojai aprūpinti rūšiojamais konteineriais. Pakuotės ir pakuočių atliekos bei antrinės žaliavos iš individualių namų gyventojų mieste surenkamos pagal nustatyta grafiką.

AAA duomenimis Ukmergės rajono savivaldybėje 2020 m. atskirai buvo surinkta apie 800 tonų antrinių žaliavų ir pakuočių arba apie 24 kg gyventojui per metus (vidurkis regione – 30 kg gyventojui per metus). Didžiąją dalį atskirai surinktų AŽ sudaro plastikas, plastikinės pakuotės – apie 42 % bei stiklas ir stiklo pakuote – apie 46 %. Nežiūrint gerai išvystytos antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo sistemos (konteinerinės aikštelės, individualus rūšiavimo konteineriai, DGASA, užstato sistema), surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai yra nedideli, ką rodo ir šalinamų atliekų sudėties tyrimai (apie 30 procentų potencialių antrinių žaliavų). Detalūs duomenys pateikti 9 priede.

8 pav. Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai Ukmergės rajono savivaldybėje, tonos

Įvesta Vienkartinių gėrimų pakuočių užstato (depozito) sistema leidžia iki 90 procentų surinkti tokios pakuotės atliekas, tačiau esminės įtakos bendrai komunalinių atliekų tvarkymo sistemai neturi - surenkami kiekiai savivaldybėje yra apie 200 – 250 tonų per metus arba 3 procentai nuo bendro susidarantių komunalinių atliekų kiekio.

8 lentelė. 2020 metais surinktų ir sutvarkytų Užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis pagal savivaldybes

2018			2019			2020		
PET	Metalinė pakuotė	Stiklinė pakuotė	PET	Metalinė pakuotė	Stiklinė pakuotė	PET	Metalinė pakuotė	Stiklinė pakuotė
172	39	63	167	42	77	160	44	83

Šaltinis VŠĮ „Užstato sistemos administratorius“

Nežiūrint, kad Ukmergės rajono savivaldybėje VATP reikalavimai antrinių žaliavų konteinerių kiekiams bei aikštelėms iš esmės yra įgyvendinti, gyventojai aprūpinami individualiais rūšiavimo konteineriais, rajone išplėtotas DGASA tinklas, savivaldybėje įvesta dvinarė rinkliava, sudaranti sąlygas gyventojams, rūšiuojantiems pakuotės ir pakuočių atliekas, susimąžinti rinkliavos mokesčius, surenkamų antrinių žaliavų, pakuotės ir pakuotės atliekų kiekiai yra nedideli lyginant su susidarantiems kiekiais.

3.9. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatyta, kad iki 2020 metų šalinamos sąvartyne biologiškai skaidžios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35 procentus 2000 metais susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 metams reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius bei mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų užduotys.

Šių uždavinių įgyvendinimui Ukmergės rajono savivaldybėje skatinant žaliųjų atliekų namudinį

kompostavimą, 2014–2020 metais Ukmergės rajono savivaldybės regiono savivaldybėse buvo išdalinta beveik 5 tūkstančiai kompostavimo dėžių.

9 lentelė Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Ukmergės rajono savivaldybėje, 2020

Esamas kompostavimo dėžių kiekis	Prognozinis galimai sukompostuojamų atliekų kiekis t/metus
4 961	744

Šaltinis: Savivaldybės duomenys ir Konsultanto skaičiavimai

Vertinant įvairių tyrimų rezultatus bei analizes, daroma prielaida, kad naudojant namudinio kompostavimo dėžes, individualiame namų ūkyje galima sutvarkyti (sukompostuoti) apie 150 kg biologiškai skaidžių atliekų, įskaitant apie 30–40 kg virtuvės maisto atliekų. Tokiu būdu Ukmergės rajono savivaldybėje per metus kompostuojama apie 700–800 tonų biologiškai skaidžių atliekų. Ukmergės rajone surinktos žaliosios atliekos kompostuojamos kartu su nuotekų dumbliu.

10 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimas Ukmergės rajono savivaldybėje

Aikštelė	Priimtos tvarkymui atliekos t/metus		
	2019	2020	2021
Ukmergės rajono kompostavimo aikštelė (kartu su nuotekų dumbliu)	2556	3437	2892

Šaltinis: UAB VAATC

Vertinant surenkamų / kompostuojamų namų ūkiuose žaliųjų atliekų kiekius, galima teikti, kad kiekvienais metais šis kiekis palengva didėja ir 2020 metais buvo sutvarkyta sudarė apie 4 tūkst. tonų žaliųjų atliekų arba apie 120 kg vienam gyventojui.

3.10. Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas

Šiuo metu Ukmergės rajono savivaldybės gyventojai specifines atliekas (didelio gabarito, pavojingas buitines atliekas, elektros ir elektroninės įrangos atliekas, liuminescencines lempas, buityje susidaranti statybines atliekas, naudotas padangas, akumuliatorius ir baterijas) gali nemokamai pristatyti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, kurias eksploatuoja UAB VAATC arba tokios atliekos surenkamos apvažiavimo būdu kuris organizuojamas ne rečiau kaip 2 kartus per metus arba tvarkomos papildančių sistemų pagalba.

Ukmergės rajone esančioje DGASA surenkamų tokių atliekų kiekiai didėja, 2020 metais tai sudarė apie 500 tonų arba apie 15 kg gyventojui per metus (vidurkis regione – 20 kg gyventojui per metus).

11 lentelė. Ukmergės rajono savivaldybės DGASA surenkami atliekų kiekiai (t/metus)

Aikštelė	Priimtos tvarkymui atliekos t/metus		
	2019	2020	2021
Garseniškių g. 5, Ukmergės r.	256,386	526,822	912,064

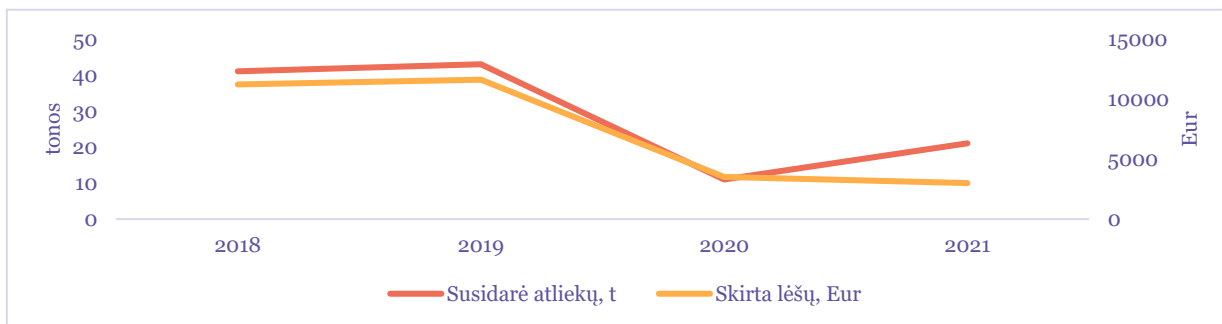
Šaltinis: UAB VAATC

Didžiąją dalį DGASA surenkamų atliekų sudaro statybos ir griovimo atliekos, didžiosios atliekos, padangos, pavojingos buities atliekos. Taip pat šios atliekos surenkamos papildančiomis sistemomis arba apvažiavimo būdu

Ukmergės rajono savivaldybėje, panašiai kaip ir visoje Lietuvoje, atskiro surinkimo sistemoje vyrauja surinkimas atskirais konteneriais bei surinkimas apvažiavimo būdu, nors pastaraisiais metais matomas didėjantis atliekų surinkimas DGASA.

3.11. Bešeimininkių atliekų tvarkymas

2020 m. Ukmergės rajono savivaldybės apskrities savivaldybėse susidarė virš 11 tonų bešeimininkių atliekų, už kurių surinkimą ir tvarkymą atsakinga savivaldybė. Bešeimininkės atliekos tvarkomos savivaldybės biudžeto (aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis), vietinės rinkliavos ir kt. lėšomis. Savivaldybės pateiktais duomenimis, bešeimininkių atliekų tvarkymui 2020 m. iš viso apskrityje buvo skirta apie 4 tūkst. EUR, o vidutiniškai permetus tokių atliekų tvarkymui išleidžiama apie 7 tūkst. EUR. Detalus duomenys pateikti 7 priede.

9 pav. Bešeimininkių atliekų susidarymas ir sutvarkymui skirtos lėšos Ukmergės rajono savivaldybėje.

4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS

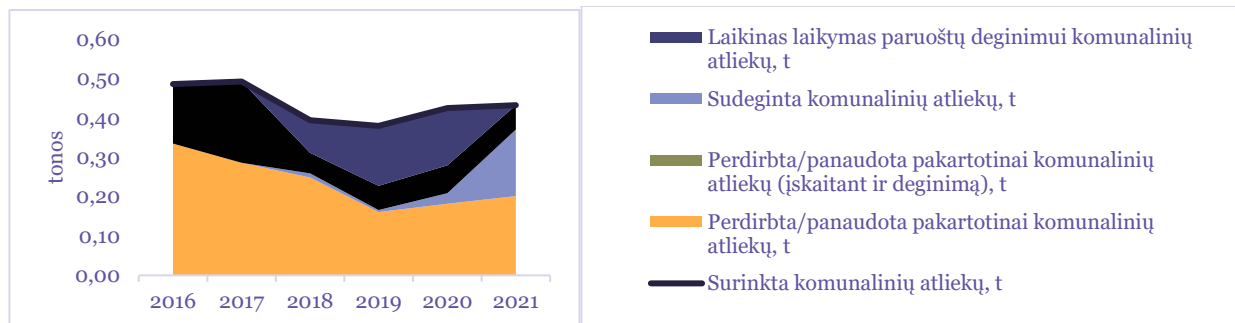
Ukmergės rajono savivaldybėje susidarančių komunalinių atliekų kiekis nežymiai didėja nuo 14 737 tonų 2018 metais iki 15 478 tonų komunalinių atliekų 2020 metais, arba nuo 0,39 iki 0,42 t/metus vienam asmeniui atitinkamai (vidurkis Vilniaus regione – vidurkis 310 kg vienam gyventojui per metus). Didžiausią dalį sudaro mišrios komunalinės atliekos, tačiau reikia pažymėti kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir panašiai), pramoninės atliekos, atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos bei pakuotės atliekos, elektros ir elektronikos, statybos bei griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių. Vidutiniškai vienam apskrities gyventojui 2020 m. susidarė 310 kg atliekų komunalinių atliekų.

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje per pastaruosius kelis metus (2018–2020 m) pastatytų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių komplektų kiekis sumažėjo nuo 112 iki 98, tai yra vienas komplektas 371 gyventojui, kas visiškai tenkina rajono gyventojų poreikius.

AAA duomenimis Ukmergės rajono savivaldybėje 2020 m. atskirai buvo surinkta apie 800 tonų antrinių žaliavų ir pakuočių arba apie 24 kg gyventojui per metus (vidurkis regione – 30 kg gyventojui per metus). Didžiąją dalį atskirai surinktų AŽ sudaro plastikas, plastikinės pakuotės – apie 42 % bei stiklas ir stiklo pakuote – apie 46 %. Nežiūrint gerai išvystytos antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo sistemos (konteinerinės aikštelės, individualus rūšiavimo konteineriai, DGASA, užstato sistema), surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai yra nedideli, ką rodo ir šalinamų atliekų sudėties tyrimai (apie 30 procentų potencialių antrinių žaliavų).

Ukmergės rajone esančioje DGASA surenkamų tokių atliekų kiekiai didėja, 2020 metais tai sudarė apie 500 tonų arba apie 15 kg gyventojui per metus (vidurkis regione – 20 kg gyventojui per metus)

Ukmergės rajono savivaldybėje susidarančių komunalinių atliekų kiekis nežymiai didėja nuo 14 737 tonų 2018 metais iki 15 478 tonų komunalinių atliekų 2020 metais, arba nuo 0,39 iki 0,42 t/metus vienam asmeniui atitinkamai. 2020 metais perdirbta / panaudota pakartotinai naudoti komunalinių atliekų – 42 % visų susidarančių atliekų, pašalinta 16 %, sudeginta 6 % susidarančių atliekų, kitas kiekis yra saugojamas deginimui. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje perdirbtų/panaudotų pakartotinai naudoti komunalinių atliekų kiekis mažėja, atitinkamai didėjant šalinamų atliekų kiekiui.

10 pav. Atliekų tvarkymas Ukmergės rajono savivaldybėje

Ukmergės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip yra įgyvendinamos Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Reikia pastebėti, kad beveik visos minėtame atliekų tvarkymo plane numatytos užduotys regioniniu mastu yra įvykdytos, išskyrus komunalinių atliekų pakartotinį panaudojimą ir perdirbimą bei antrinių žaliavų surinkimo aikštelių plėtros reikalavimus.

12 lentelė. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 plane iškeltų užduočių įgyvendinimo vertinimas

Eil. Nr	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
1.	230.1. 236. 237. 8 priedas	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Ukmergės rajono savivaldybės komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 metų sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 metų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų:	Įgyvendinta Pradėjus eksploatuoti regioninius MBA įrenginius, biologiškai skaidžios atliekos nešalinamos regioniniame sąvartyne
2.	230.2. 242.	Iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Neįgyvendinta, Ukmergės rajono savivaldybėje 2020 metais bendrai perdirbta ar kitaip panaudota apie 46 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).
3.	230.3. 242.	Iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	
4.	230.4.	Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti.	Neįgyvendinta, Ukmergės rajono savivaldybėje 2020 metais komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų paruošta apie 20 proc.
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys			
5.	239.1.	Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Įgyvendinta, Ukmergės rajono savivaldybės regiono savivaldybėse gyventojai turi galimybę kompostuoti šias atliekas jų susidarymo vietose (rajono gyventojams išdalinta daugiau kaip 5 tūkst. kompostavimo dėžių)

6.	239.2.	Iki 2016 metų baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Įgyvendinta MBA įrenginiai pradėti eksploatuoti nuo 2016
7.	239.3.	Iki 2019 metų įdiegti maisto/virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktomis maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Neįgyvendinta, planuojama įgyvendinti nuo 2023-2024
8.	239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Dalinai įgyvendinta. Ukmergės rajone surinktos žaliosios atliekos tvarkomos kartu su nuotekų dumbliu esančiose aikštelėse
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys			
9.	246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Įgyvendinta. Visos savivaldybės yra patvirtinusios konteinerių išdėstymo schemas, kurios nuolat atnaujinamos, tačiau šių aikštelių tinklas neatitinka VATP nuostatų
10.	246.2. – 246.5	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti,	Vykdamas ES investicinius projektus bei finansuojant savivaldybėms, AM ir Gamintojų ir Importuotojų organizacijoms Ukmergės rajono savivaldybėje ši užduotis pilnai įgyvendinta
14.	246.6.	Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemones. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Vykdoma. Savivaldybių sutartyse su MKA surinkimo operatoriais yra numatyta ši prievolė

Situaciją vertinant pagal Ukmergės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 plane nustatytų užduočių vertinimo kriterijus, bendras vaizdas yra teigiamas.

13 lentelė. Ukmergės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 plane nustatytų užduočių vertinimas

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
Atliekų prevencija	Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	TAIP

	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	TAIP
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	TAIP
Atliekų paruošimas pakartotiniam naudojimui	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	TAIP.
	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	TAIP
Atliekų paruošimas perdirbimui	Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų AŽ kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas	TAIP
	AŽ kiekis, išrūšiuotas mechaninio apdorojimo įrenginyje ir/ar mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje, tonomis per metus	Didėjimas, vėliau mažėjimas	TAIP
	Atskirai surinktų buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	TAIP
	Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	TAIP
	Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų kompostavimą	Didėjimas	TAIP
	Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendros susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	TAIP
Atliekų naudojimas	Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas arba stabilumas	TAIP
Atliekų šalinimas	Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	TAIP
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonomis per metus	Mažėjimas	TAIP
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	TAIP

Įvertinus Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą regione ir Ukmergės rajone, esamą sukurtą infrastruktūrą bei numatytas naujas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, žemiau pateikiama Ukmergės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

14 lentelė. Ukmergės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Visos surinktos rajone mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Vilniaus regiono nepavojingų atliekų sąvartyne; ✚ Igyvendinant investicinius projektus rajone gyventojams sudarytos sąlygos namudiniam kompostavimui, pakuotės, pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų rūšiovimui – gyventojai nuolatos aprūpinami rūšiovimo priemonėmis; ✚ Rajone įdiegtas Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus atitinkantis antrinių žaliavų surinkimo aikštelių tinklas, įrengta DGASA, žaliosios atliekos kompostuojamos kartu su nuotekų dumbliu; ✚ Regiono veikiantys MBA įrenginiai, leidžia pasiekti rajono biologiškai skaidžių atliekų šalinimo uždavinius, didina perdirbamų atliekų kiekius; ✚ Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos; ✚ Rajone įdiegtos papildančios sistemos, pasirašytos sutartys su GIA; ✚ Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas Ukmergės rajono savivaldybėje siekia 99,9 %; ✚ Regiono savivaldybių bendradarbiavimas leidžia optimaliau vykdyti atliekų tvarkymo užduotis. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Susidarančių komunalinių atliekų kiekiai rajone mažėja nežymiai; ✚ Perdirbamų atliekų kiekiai nėra dideli; ✚ Nežiūrint didėjančio gyventojų aprūpinimo rūšiuojamaisiais konteineriais, antrinių žaliavų kiekis šalinamose MKA nemažėja; ✚ Esama apmokėjimo už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir daugiau atliekų rūšiuoti; ✚ Nesukurta virtuvės maisto atliekų atskiro surinkimo sistema, o rajone nėra šių atliekų tvarkymo įrenginių; ✚ Rajone nėra tinkamai išplėta tekstilės atliekų surinkimo sistema; ✚ Surenkamų antrinių žaliavų bei išrūšiuotų atliekų kokybė yra žema ir dažnai nėra tinkami perdirbimui ar pakartotiniam panaudojimui.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
<ul style="list-style-type: none"> ✚ ES finansinės paramos 2020-2027 m. laikotarpis sudarys galimybes finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Ukmergės rajono savivaldybėje; ✚ Kartu su kitomis regiono savivaldybėmis įdiegti atskirą maisto atliekų atskiro perdirbimo sistemą, kuri yra aukštesnės hierarchijos už atliekų deginimą; ✚ Aktyvinti ir plėsti atskiro rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas; ✚ Aktyvinti visuomenės informavimą ir švietimą. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Augant ekonomikai, galimai atliekų susidarymas didės; ✚ DGASA plėtrą stabdo žemės trūkumas; ✚ Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, augs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo kaina ir reikės didinti įmokas už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą.

ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA

1. UKMERGĖS RAJONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas – tai regioninio bendradarbiavimo, partnerystės, tarpusavio pasitikėjimo ir žaliojo kurso bei valstybinės strategijos įgyvendinimo pagrindas. Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo planu ir Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo planu siekiama didinti rajono indėlį ir prisidėti prie regiono bei valstybinių tikslų, taip pat prie globalių - darnaus vystymosi tikslų (ang. sustainable development goals (SDG)) (toliau – DVT) įgyvendinimo.

Ukmergės rajono savivaldybė, įgyvendindama rajono ir Vilniaus regiono atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų planus, prisidės prie 8 DVT įgyvendinimo. Plano priemonių plane prie kiekvieno tikslo nurodomi ir DTV, kuriuos padeda, išskeltas regioninio plano tikslas, siekti.

Darnaus vystymosi tikslas	Darnaus vystymosi tikslas ir jį pasiekti padedančios Ukmergės rajono savivaldybės atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų plano priemonės
	6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Regionie siekiama pagerinti vandens kokybę mažinant taršą, kuri susijusi su sąvartyno veikla, bei siekiant didinti atliekų perdirbimą ir pakartotinį naudojimą.
	7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija. Regionie siekiama naudoti vis daugiau tvarios energijos, vykdyti atsinaujinančią energiją gaminančių įrenginių plėtrą (plėtojama lokalių elektros ir dujų gamybos įrenginių infrastruktūra).
	9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves. Ukmergės rajono savivaldybėje, modernizuojant atliekų surinkimo infrastruktūrą, siekiama atliepti tvaraus vartojimo standartus.
	11 tikslas. Pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Regionie ir Ukmergės rajono savivaldybėje siekiama kurti darnią miestų aplinką atnaujinant atliekų surinkimo infrastruktūrą ir didinant sąmoningumą atliekų prevencijos klausimais.
	12 tikslas. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius. Regionie ir Ukmergės rajono savivaldybėje skatinama prioretizuoti daugkartinių gaminių vartojimą ir gamybą, taip pat daiktų pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
	13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų. Regionie ir Ukmergės rajono savivaldybėje siekiama didinti aplinkosauginį sąmoningumą, vykdyti gyventojų švietimą klimato kaitos klausimais, informuojant apie jų veiksmų įtaką klimato kaitai.
	14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi. Regionie esančių vandens telkinių taršos prevencija bei ir atliekų perdirbimas ar šalinimas nekeliant pavojaus aplinkai.

15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą.

Vandens ir sausumos ekosistemų išsaugojimas, skatinant tvarų vartojimą.

17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę.

Planas rengiamas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant Ukmergės rajono savivaldybei, regioniniam atliekų tvarkymo centrui ir kitiems sistemos dalyviams, taip užtikrinant darnų tikslų pasiekimą, gerinant atliekų tvarkymą ir prevenciją bendruomenėse.

1.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas numato siekti šių Nacionaliniame pažangos plane bei kituose valstybinės reikšmės dokumentuose nurodytų strateginių tikslų ir uždavinių, susijusių su atliekų prevencija ir tvarkymu (pagrindinės nuostatų raktinės frazės paryškintos):

15 lentelė. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai.

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas	Uždavinys 1.4	Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos
	Uždavinys 6.8	Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti.
Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“	6.9.2	Diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose.
Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas 2	Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip sumažinant gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.
	3 aplinkos apsaugos politikos principas	Atsakomybės („teršėjas moka“). Bus siekiama, kad išlaidos ir atsakomybė dėl skurdinamos ir teršiamos aplinkos atkūrimo tektų ne visiems šalies piliečiams, o tiems, kurie gauna iš to naudos arba yra gamtos išteklių vartotojai, tai yra taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti atitinkamas teršėjas, išskyrus atvejus, kai teršėjo neįmanoma nustatyti arba kai, remiantis ES ar nacionalinės teisės aktais, jis negali būti laikomas atsakingu už taršą arba jo negalima priversti padengti atkūrimo išlaidų.
	6 aplinkos apsaugos politikos principas	Geriausios praktiškai įgyvendinamos technologijos naudojimo. Visur, kur tik įmanoma, net ir tada, kai nustatyti limitai ar normos neviršijami, turi būti siekiama naudoti aplinkosaugos atžvilgiu pažangiausią, efektyviausią ir

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
		kartu praktiškai įgyvendinamą technologiją. <...> ypač gamtos išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo, perdirbimo ir kitokio naudojimo srityse <...>.
	8 aplinkos apsaugos politikos principas	Bus siekiama, kad <...> susidariusios atliekos gražinamos pakartotiniam naudojimui , perdirbimui ar kitokiam naudojimui (pavyzdžiui, energijos gamybai).
<i>Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai iki 2030</i>	30	Siekiant įgyvendinti strateginį atliekų tvarkymo tikslą – mažinti susidarančių atliekų kiekį ir užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos modelio.
<i>Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.</i>	Uždavinys 6.3.	Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.
	Uždavinys 11.6.	Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkanti neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui
	Uždavinys 12.3	Iki 2030 metų per pusę sumažinti vienam gyventojui tenkanti pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu , taip pat sumažinti maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo
	Uždavinys 12.5.	Iki 2030 metų labai sumažinti atliekų susidarymą, taikant prevenciją, mažinimą, perdirbimą ir pakartotinį panaudojimą

VAPTP numatyti atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, aktualūs planuojant Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonės:

16 lentelė. VAPTP tikslai ir uždaviniai.

	Tikslai	Uždaviniai
	253.1 Atliekų prevencija	253.1.1.1. skatinti vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, produktus pakartotinai naudoti, remonto ir (ar) taisymo paslaugas; 253.1.1.2. užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles; 253.1.1.3. užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją
	253.2 Paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai	253.2.1. atskirti susidarymo šaltinyje atliekas, kurias būtų galima paruošti naudoti pakartotinai arba perdirbti: 253.2.1.1. didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę rūšiuojant atliekas; 253.2.1.2. gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą.
	253.3 Atskirtų pakartotinai naudoti daiktų atnaujinimas, remontas, pakartotinis daiktų naudojimas	253.3.1. skatinti paruošti atliekas naudoti pakartotinai: 253.3.1.1. tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie vėl būtų tinkami naudoti be pradinio apdirbimo.
	253.4 Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, perdirbti, panaudojant jas kaip žaliavas	253.4.1. naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti: 253.4.1.1. skatinti paruošti atliekas perdirbti ir jas perdirbti; 253.4.1.2. skatinti naudoti antrines žaliavas.
	253.5 Kitoks atliekų naudojimas	253.5.1. skatinti perdirbti atliekas ir taip mažinti atliekų poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, sąvartynuose šalinamų atliekų kieki: 253.5.1.1. užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos.
	253.6 Atliekų šalinimas	253.6.1. atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai: 253.6.1.1. užtikrinti, kad saugiai būtų šalinamos asbesto atliekos.

Iškelti Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane tikslai ir uždaviniai suformuoti atsižvelgiant 22 lentelėje išvardintus VAPTP tikslus ir uždavinius. VAPTP taip pat yra nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurios turi būti vykdomos per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas arba savivaldybėms

bendradarbiaujant ir bendrai naudojant regionines komunalinių atliekų tvarkymo sistemas. Pagrindinėms užduotims, susijusioms su atliekų tvarkymu, šalinimu ir perdirbimu, VAPTP nustatė konkrečius įgyvendinimo terminus ir kiekybiškai išreikštas siektinas reikšmes¹:

¹ Užduotims keliamas įgyvendinimo terminas ir/ar kiekybiškai išreikštas rezultato rodiklis.

17 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai.

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1. - 260.2.	Iki 2025 m	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta
		Iki 2027 m	ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta
		Iki 2030 m	ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį	260.3.	iki 2027 m.	ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne
		Iki 2030 m	ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį	261.1.	2025 m	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų
		2027 m	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose	261.2.	Iki 2024 m.	aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti	261.5.	iki 2025 m.	

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis
galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis			
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas	261.6.	iki 2025 m.	
Išplėsti DGASA tinklą	261.7.5.	iki 2027 m.	kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų

Kitos užduotys, keliamos VAPTP²:

18 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.

Užduotis	VAPTP
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti	261.3.
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.4
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka	261.7.1.

² Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

Užduotis	VAPTP
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku	261.7.2.
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku	261.7.3.
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės)	261.7.4.
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	261.7.7.

1.2. Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės

VALSTYBINIS ILGALAIKIS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAS

Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, siekti mažiau naudoti gamtos, kitus išteklius, mažiau atliekų šalinti sąvartynuose, mažinti aplinkos taršą, aprūpinti pramonę vietinėmis žaliavomis.

VILNIAUS REGIONINIO ILGALAIKIS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAS

Lyderyste grįstas, efektyvus ir skaidrus Vilniaus regiono atliekų tvarkymo sistemos vystymas paremtas regioniniu bendradarbiavimu ir geriausiai atliepiantis gyventojų lūkesčius.

UKMERGĖS RAJONO ILGALAIKIS STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS 2021–2027 M.

Tikslas. Kurti modernią, inovatyvią ir darnią aplinką.

Uždavinys. Modernizuoti ir plėsti inžinerinę infrastruktūrą.

Siekiant Ukmergės rajono ilgalaikio atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslo įgyvendinimo, nustatomi Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo iki 2027 m. sistemos vystymą užtikrinantys tikslai:

UKMERGĖS RAJONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAI

11 pav. Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai iki 2027 m.

Pirmasis tikslas skirtas atliekų prevencijos skatinimui – tai planuojama įgyvendinti keičiant gyventojų vartojimo įpročius, kurie skatintų vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, remontuoti ar taisyti gaminius ir vartoti juos pakartotinai, taip pat bendradarbiauti siekiant šiukšlinimo prevencijos, bei surenkant ir tvarkant šiukšles.

Antrasis tikslas orientuotas į atliekų atskyrimą dar susidarymo vietoje – šiam tikslui pasiekti keliami gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo atliekų rūšiavimo klausimais didinimo ir atliekų rūšiavimų įrenginių prieinamumo didinimo uždaviniai.

Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas

1 tikslas.

Atliekų prevencijos skatinimas

1.2.

Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

Gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo ir atsakomybės atliekų rūšiavimo srityje didinimas

2 tikslas.

Atliekų atskyrimas susidarymo šaltinyje, siekiant paruošti pakartotinai naudoti arba perdirbti

2.2.

Atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimas

12 pav. 1 ir 2 tikslų uždaviniai.

Trečiasis tikslas – atliekų paruošimas tikrinant, valant ar taisant produktus tam, kad jie būtų tinkami naudoti pakartotinai be pradinio apdirbimo.

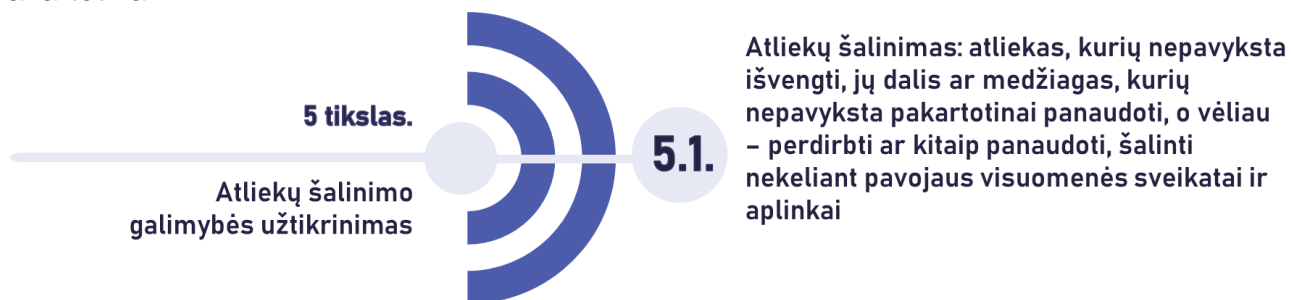
Ketvirtuoju tikslu siekiama paruošti atliekas naudoti tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti. Šiam tikslui pasiekti išsikelti uždaviniai sukurti atliekų perdirbimo

galimybes ir atsinaujinančios energijos pajėgumus.

13 pav. 3 ir 4 tikslų uždaviniai.

Penktasis tikslas – užtikrinti pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai nekeliančio atliekų šalinimo galimybes tais atvejais, kai atliekos negali būti ar jas netikslinga perdirbti ar panaudoti pakartotinai.

14 pav. 5 tikslo uždavinys.

Prielaidos, kuriomis remiantis planuojamos priemonės tikslams ir uždaviniams pasiekti:

- VAPTP užduotys vykdomos regioniniu principu pasitelkiant ir teikiant prioritetą sukurtai ir vystomai regioninei komunalinių atliekų tvarkymo sistemai;
- VATP užduotys paskirstomos savivaldybėms atsižvelgiant į jų specifiką bei vystomą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

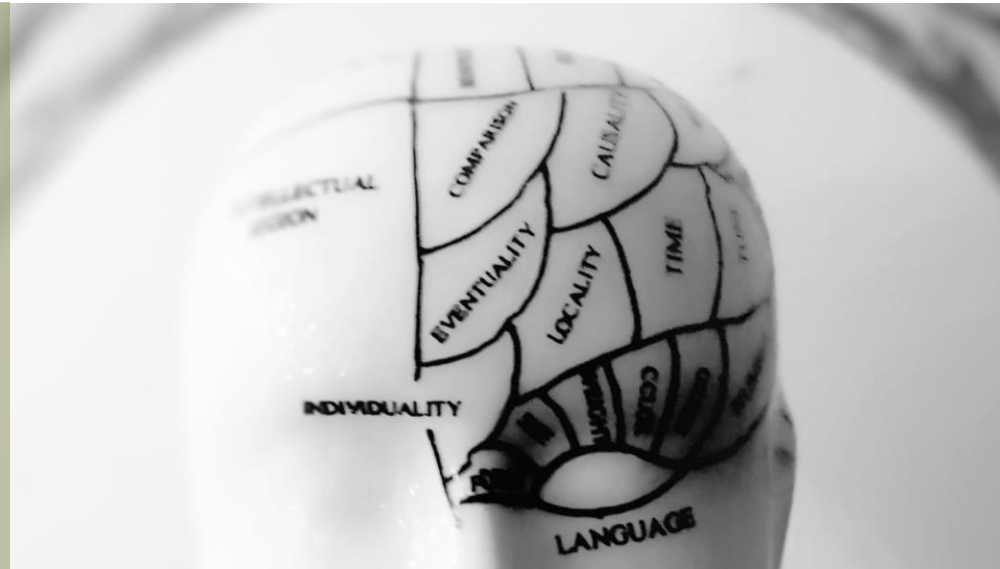
Toliau lentelėje pateikiamos kiekvienam iškeltam tikslui ir uždaviniui pasiekti padėsiančios priemonės, pateikiamas pagrindimas ir trumpas jų aprašymas. Taip pat nurodomas priemonės

lygmens tipas:

- Regioninė priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakingas UAB VAATC, tačiau šios priemonės įgyvendinimas tiesiogiai prisideda prie savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūros ir valstybės iškeltų rodiklių pasiekimo;

- Savivaldybės priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakinga savivaldybė (plane pažymėta šviesiai mėlyna spalva)

I. ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS

Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu, proc.

2020 M.	2027 M.
<100%	<100%

1.1. Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.1.1	Projekto "Atliekų kultūra ir tolesnis vystymas" vykdymas	2022–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	1 000	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Norint pakeisti atliekų kultūros dabartinę padėtį, turi keistis tiek žmonių įpročiai, tiek pati atliekų tvarkymo sistema. Tie pokyčiai turi vykti nuosekliai. Atliekų tvarkymo sistema turi ir gali veikti sklandžiai, stabiliai, vadovaujantis geriausia praktika, o kad atliekų tvarkymo sistemai nustatyti uždaviniai būtų pasiekti, būtinas nuoseklus ir vieningas atliekų tvarkytojų ir gyventojų įsitraukimas.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Atliekų kultūros pagrindinis tikslas – edukuoti ir informuoti Ukmergės rajono savivaldybės gyventojus apie atliekų tvarkymo kultūrą, skatinti rūšiuoti ir tinkamai elgtis su atliekomis. Gyventojų informavimas vykdomas pasitelkiant televiziją, radiją, spaudą, internetą, išnaudojant visuomeninio transporto galimybes bei šiai informavimo kampanijai skirtų renginių metu. Projekto metu vykdomas Atliekų kultūros apdovanojimai, Eko piknikas Atliekų kultūra, Atliekų kultūra butike DĖK'ui, TrenkTuras su Atliekų kultūra.</p>							
1.1.2	Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelės pritaikymas atliekų prevencijos veikloms įrengiant administracines patalpas ir edukacijos centrą	2023–2027	VAATC	Regioninė	2 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Edukacinis centras bus įrengtas siekiant visuomenės, ypač mokyklinio amžiaus vaikų, švietimo, supažindinamas su Regiono atliekų tvarkymo sistema, vykdomos ugdomosios veiklos. Taip pat edukacijos centre planuojamos dirbtuvės, kuriose bus mokoma daiktų taisymo, remonto, atnaujinimo ir kitomis veiklomis, skatinančiomis daiktus naudoti pakartotinai. Edukacinis centras bus įrengiamas kartu su šiam centrui reikalingomis administracinėmis patalpomis.</p>							
1.1.3	Bendradarbiavimas su AM, AAA ir AAD dėl atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų išaiškinimo ir tikslinimo	2022–2027	VAATC	Regioninė	-	-	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Bendradarbiavimas su AM, AAA ir AAD, siekiant aiškaus ir planingo regioninio atliekų centro, kaip regiono sistemos vystytojo veiklos.</p>							
1.1.4.	Regiono atliekų apskaitos sistemos stiprinimas	2022–2027	VAATC	Regioninė	40	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Regiono atliekų apskaitos sistemos stiprinimas siekiant turėti ir valdyti patikimą informaciją apie susidarancius, surenkamus ir tvarkomus atliekų srautus ir kuri sudarytų prielaidas priimti sprendimus dėl planingos regiono atliekų tvarkymo sistemos veiklos, vadovaujantis patikimais duomenimis.</p>							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.1.5.	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kitos švietėjiškos iniciatyvos	2022-2027	Savivaldybės	Regioninė		Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
1.1.5.1.	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Ukmergės rajono savivaldybėje	2022-2027	Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės	7	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Savivaldybių ir atliekų surinkimo įmonių viešinio ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kita su atliekų prevencija susijusi švietėjiška veikla.

Siekiant vykdyti efektyvią informavimo sklaidą Ukmergės rajono savivaldybėje, kiekvienais metais bus parengiamas viešinio priemonių planas, kuris suderinamas, bendradarbiaujant kartu su Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centru (VAATC). Siekiant ugdyti bendruomeniškumą, planuojami ne mažiau kaip 2 susitikimai per metus su rajono bendruomenėmis, kuriame dalyvautų savivaldybės ir regioninio atliekų tvarkymo centro specialistai (VAATC).

1.2. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.1	Šiukšlių rinkimo akcijų organizavimas	2021–2027	Savivaldybės, VAATC	Regioninė	18	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.1.1.	Pilietinės šiukšlių rinkimo iniciatyvos organizavimas ir skatinimas Ukmergės rajono savivaldybėje	2022–2027	Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pavasarinės švarinimosi akcijos skatina gyventojus pasirūpinti aplinkos tvarkymusi ir surinkti šiukšles, jas išrūšiuoti bei priduoti. Akcijos atlieka kilnią misiją ir atkreipia visuomenės dėmesį į aplinkos tvarkymosi svarbą, tuo pačiu sutvarkoma aplinka, aptinkami nedideli šiukšlynai, kurie akcijos metu panaikinami ir sutvarkomi.							
1.2.2.	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų, GIO ir kitos lėšos	€
1.2.2.1.	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtimas, užtikrinant jų surinkimą ir sutvarkymą Ukmergės rajono savivaldybėje	2022–2027	Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų, GIO ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant sistemingo atliekų turėtojų – gyventojų sąmoningumo. Atliekų rūšiavimas turi tapti kasdienybe ne tik namuose, bet ir viešosios erdvėse. Viena opiausių problemų, su kuria susiduriama, tai per mažas išrūšiuotų atliekų kiekis, todėl rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžių diegimas viešosiose erdvėse, paskatintų gyventojus sistemingai prisidėti prie VAPTP tikslų ir uždavinių įgyvendinimo. Ukmergės rajono savivaldybė įtrauks į savivaldybės tvarkas nuostatas, kad atnaujinant, rekonstruojant, plėtojant viešąsias erdves, būtų įrengtos antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonės.							
1.2.3.	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto	2022-2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	aikštelėse, aikštynuose ir parkuose						
1.2.3.1.	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose, siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas Ukmergės rajono savivaldybėje	2022-2027	Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose prisideda prie atliekų prevencijos uždavinių įgyvendinimo, siekiant mažinti vienkartinį plastikinių pakuočių vartojimą. Šios geriamojo vandens stotelės prisideda prie gyventojų auklėjimo ir įgūdžių stiprinimo, gerosios patirties dalijimusi.

1.2.4.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
1.2.4.1.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Ukmergės rajono savivaldybėje	2022–2027	Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės	120	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant vykdyti šiukšlių tvarkymą, užtikrinamas susidariusių padangų atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma ar kuris neegzistuoja, sutvarkymas. Ukmergės rajono savivaldybė užtikrins šių padangų atliekų sutvarkymą atsižvelgiant į susidariusį poreikį.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

**II. ATLIEKŲ
ATSKIRIMAS
SUSIDARYMO
ŠALTINYJE,
SIEKIANT
PARUOŠTI
PAKARTOTINAI
NAUDOTI ARBA
PERDIRBTI**

Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis

2021 M. 54 % 2027 M. 80 %

2.1. Gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo ir atsakomybės atliekų rūšiavimo srityje didinimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.1	Viešinio kampanijos pradedant ir vykdant biologiškai skaidžių atliekų (tame tarpe maisto (virtuvės) atliekų surinkimą organizavimas	2023–2025	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	418	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Prieš pradedant maisto (virtuvės) surinkimą Vilniaus regione, planuojama plataus masto viešinio kampanija, kurios metu bus vykdomas viešinimas skatinantis MVA prevenciją, rūšiavimą ir tvarkymą. Prieš prasidedant kampanijai, bus parengtas detalus Visuomenės informavimo planas, atsižvelgiant į žiniasklaidos kanalų pasiekiamumą, kontakto kainą, tikslinių grupių vartojimą, žiniasklaidos kanalų specifiką. Preliminarios žiniasklaidos informavimo priemonės:

- pranešimai žiniasklaidai;
- informavimą palaikančių konsultacinių priemonių įgyvendinimas;
- informavimas televizijoje;
- integruotas informavimas internete;

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<ul style="list-style-type: none"> ➤ tiesioginiai kontaktai su tiksline grupe. Projekto visuomeniniai informaciniai renginiai; ➤ efektyvumo stebėsenos tyrimas. 							
2.1.2	Projektas „Švaros ambasadoriai“	2022-2027	VAATC	Regioninė	60	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Tęsiamas projektas „Švaros ambasadoriai“, kurio pagrindinis tikslas – šviesti Vilniaus regiono gyventojus bei išsiaiškinti kokios priežastys lemia gyventojų rūšiavimo ar nerūšiavimo pasirinkimą. Pagrindinės veiklos, vykdomos projekto metu prisideda prie efektyvesnio regioninio visuomenės informavimo ir švietimo vystymo. Švaros ambasadoriai lankosi Vilniaus regiono vietovėse, susitinka su gyventojais, atsako į gyventojams rūpimus klausimus, vykdo apklausas, vyksta live transliacijos – pokalbiai. Taip pat projekto metu vykdoma informacijos sklaida rengiant straipsnius, video reportažus.							
2.1.3	Piktogramų (unifikuotų ženklų) diegimas atliekų surinkimo vietose regione	2022-2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	210	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Unifikuotų ženklų sistemos paskirtis – palengvinti atliekų tvarkymą tiek privatiems asmenims, tiek organizacijoms. Naudodami vieningą simbolių ir ženklų sistemą, t. y. ženklindami atliekas visame Vilniaus regione lengvai atpažįstamais simboliais, pasieksime geresnių rezultatų atliekų perdirbimo srityje. Be to, bus tinkamai perdirbamas didesnis atliekų kiekis. Tai padeda užtikrinti gyventojams ir įmonėms skirtos sistemos paprastumą, aiškumą bei sisteminius taikymus. Ši sistema bus diegiama ant mišrių komunalinių atliekų, pakuočių, maisto (virtuvės) atliekų konteinerių, DGASA aikštelėse bei DĖK'ui stotelėse.							
2.1.4.	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą	2022-2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybės biudžeto lėšos, GIO lėšos	€
2.1.4.1.	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą Ukmergės rajono savivaldybėje	2022-2027	Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės	3	Savivaldybės biudžeto lėšos, GIO lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant pakuočių atliekų prevencijos, tobulinti pakuočių atliekų tvarkymo sistemą ir gerinti visuomenės rūšiavimo įpročius, Ukmergės rajono savivaldybėje planuojama įgyvendinti viešinio kampanijas, skatinant gyventojų atliekų rūšiuojamąjį surinkimą. Kampanijų metu numatyta įgyvendinti įvairias skatinamąsias priemones, tokias kaip: vykdyti maišelių sveremiems maisto produktams dalybos akcijas konkrečiame prekybos centre; organizuoti edukacinius spektaklius rajono gyventojams; parengti rūšiavimo skatinimo ekspoziciją miesto šventės renginyje.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

2.2. Atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.1	Regiono savivaldybių gyventojų poreikius atitinkančios pakuočių atliekų surinkimo sistemos veiklos užtikrinimas, remiantis UAB VAATC ir regiono savivaldybių bendradarbiavimu su GIO	2022–2027	VAATC, GIO, Savivaldybės	Regioninė	-	GIO lėšos, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Regioninė priemonė padedant savivaldybėms bendradarbiauti su GI ir užtikrinti geriausias galima sąlygas vykdant pakuočių atliekų surinkimą.							
2.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra	2022–2027	Savivaldybės, GIO	Regioninė		Europos Sąjungos parama, GIO lėšos	€
2.2.2.1.	Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Ukmergės rajono savivaldybėje	2022–2027	Ukmergės rajono savivaldybė, GIO	Savivaldybės	300	Europos Sąjungos parama, GIO lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į specializuotus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpiu planuojama įsigyti 4420 individualaus naudojimo konteinerių ir 300 kolektyvinių naudojimo konteinerių. Nuo 2024 m. gyventojus individualaus naudojimo konteineriais planuojama aprūpinti pagal susidariusį poreikį.							
2.2.3	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.3.1.	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių pasiekiamumo užtikrinimas Ukmergės rajono savivaldybėje	2022–2027	Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės		Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant palaikyti jau sukurtą atliekų surinkimo sistemą ir siekiant didinti jos patogumą gyventojams, kuriems teikiama komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, įgyvendinama mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra ir vykdomas konteinerių tinklo kokybės palaikymas. Siekiant įgyvendinti priemonę, Ukmergės rajono savivaldybėje 2022–2027 m. laikotarpiu, planuojama įsigyti 1200 individualaus naudojimo konteinerių ir 600 kolektyvinių naudojimo konteinerių.							
2.2.4	Esamų didelių gabaritų aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	VAATC	Regioninė	12 684	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Didelių gabaritų aikštelių tinklo palaikymas atliekamas užtikrinant VAPTP užduočių vykdymą ir palaikant bendrą regioninę atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos veiklos tęstinumą.							
2.2.5	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse ³	2022–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	9 500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.5.1.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Ukmergės rajono savivaldybėje	2023–2027	VAATC, Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės	1400	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

³ Vilniaus regiono didelių gabaritų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra ir jų eksploatacija vykdoma regioniniu pagrindu, t. y. Vilniaus regiono gyventojai gali naudotis visame regione sukurtu ir plėtojamu šių aikštelių tinklu.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DGASA tinklo plėtra, įvykdymo planuojama plėsti didelių gabaritų surinkimo aikštelių tinklą. Šių aikštelių plėtra vykdoma suskirstant bendrą aikštelių tinklo plėtros poreikį į du prioritetus. I prioriteto DAGSA plėtrai taikomas stebėsenos rodiklis (minimalus VAPTP reikalavimų įgyvendinimas), II prioriteto aikštelių DAGSA plėtrai netaikomas stebėsenos rodiklis.</p> <p>I prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma atsižvelgiant į VAPTP DGASA tinklo plėtros užduotis, t. y. planuojama aikštelių plėtra tose savivaldybių teritorijose kuriose neužtikrinamas DGASA tinklo reikalavimas bei savivaldybių specifiką, susijusią su gyventojų skaičiaus kaitos tendencijomis, t. y. teritorijose kur gyventojų skaičius pastaraisiais metais turi tendenciją didėti. I prioriteto metu Ukmergės rajono savivaldybėje planuojama įrengti 2 DGASA aikšteles.</p> <p>II prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma savivaldybių teritorijose, kuriose šiuo metu įgyvendinamas VAPTP numatytas DGASA tinklo reikalavimas arba įrengus I prioriteto DGASA aikšteles jis bus įgyvendintas. II prioriteto metu Ukmergės rajono savivaldybėje planuojama įrengti 3 DGASA aikšteles;</p> <p>DGASA aikštelės įrengiamos iš Europos Sąjungos paramos projektuojamos ir įrengiamos pagal atitinkamos priemonės finansavimo sąlygų aprašą, kitos DGASA, kurių įrengimas finansuojamas iš kitų finansavimo šaltinių, gali būti projektuojamos ir įrengiamos atsižvelgiant į savivaldybių specifiką ir poreikius.</p>							
2.2.6	Eksplatuojamų didelių gabaritų aikštelių surinkimo priemonių (konteinerių) atnaujinimas	2023–2027	VAATC	Regioninė	446	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti DGASA veiklą bei siekiant veiklos efektyvumo bei įrangos optimalaus panaudojimo, bus atnaujinti šiose aikštelėse pastatyti konteineriai, pagal galimybes keičiant juos į presuojančius.							
2.2.7	Individualaus ar kolektyvinio kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, butyje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti	2023–2027	VAATC, Savivaldybės	Regioninė	318	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.7.1.	Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Ukmergės rajono savivaldybėje	2022-2023	VAATC, Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės	75	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti bioskaidžių atliekų sutvarkymo užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę.							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Ukmergės rajono savivaldybė numato kompostavimo konteinerių – kompostavimo dėžių namų ūkiams plėtrą, kuri kaip papildoma priemonė maksimaliai mažintų į buitinių atliekų konteinerius, MBA ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius. Įgyvendinant priemonę, planuojama įsigyti 750 individualaus kompostavimo dėžių, kurios pagal poreikį bus išdalintos rajono gyventojams.</p>							
2.2.8	Pilotinio biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projekto Ukmergės rajono savivaldybėje įgyvendinimas, apimantis visuomenės švietimą ir gerosios praktikos sklaidą	2023	VAATC (atsakingas vykdytojas), Ukmergės rajono savivaldybė	Regioninė	40	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pilotinio projekto pagrindu būtų įvertintas rūšiuojamojo BSA surinkimo priemonių pasirinkimas, jų poreikis ateityje, pakoreguoti prognozuojami surenkamų atliekų kiekiai, įvertintos reikalingos investicijos.							
2.2.9	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	VAATC	Regioninė	1 400	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pagrindinis ŽAKA aikštelėje vykdomas veiklos procesas – žaliųjų atliekų kompostavimas. Kompostavimas atliekas atvirose kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu, pagamintas kompostas realizuojamas. Šios veiklos palaikymas jau esamose aikštelėse prisideda prie bioskaidžių atliekų mažinimo mišriame komunalinių atliekų sraute, bei padeda siekti VAPTP nustatytų užduočių susijusių su atskiru surinkimo bei atliekų perdurbimu (detalus ŽASA aikštelių įrengimo ir veiklos aprašymas pateiktas 2.2 skyriuje).							
2.2.10	Buityje susidarančių pavojingų atliekų mobilių surinkimo konteinerių regiono gyventojam užtikrinimas	2023–2027	VAATC	Regioninė	500	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas). Dabartiniu metu atskiras pavojingų atliekų surinkimas nėra pakankamai išvystytas, išskyrus kai kuriuos atskirų atliekų rūšių srautus (baterijos, EEJA). Praktiškai visos buityje susidarančios pavojingos atliekos gali būti priimanamos Vilniaus regione įrengtose DGASA. Siekiant pavojingų atliekų surinkimo sistemos plėtos,							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>bei norint įgyvendinti šios sistemos rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarancias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas), Regione planuojama panaudoti mobilius surinkimo konteinerius, pagal suderintą grafiką ir vietas, šie konteineriai sudarytų sąlygas gyventojams arčiau jų namų išmesti pavojingąsias atliekas.</p>							
2.2.11	Savivaldybių tvarkymo atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	-	
2.2.11.1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Ukmergės rajono savivaldybėje	2023–2027	Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	
2.2.11.2	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Ukmergės rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas	2023–2027	Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Ukmergės rajono savivaldybėje taisyklių atnaujinimą planuojama atlikti 2023 m. II pusmetyje. Ateityje, taisyklės bus atnaujinamos pagal poreikį, atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų ir kitų teisės aktų reikalavimų keitimo. Taip pat dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių vertinimas numatomas pagal poreikį.</p>							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.12.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Ukmergės rajono savivaldybėje	2024–2027	Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.

Įgyvendinant šią priemonę bus siekiama mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai.

Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, gamintojo atsakomybės principas nuo 2023 m. bus taikomas tabako gaminių plastikiniams filtrams, nuo 2024 m. – vienkartinėms plastikinėms drėgnosioms servetėlėms, oro balionėliams.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.13.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Ukmergės rajono savivaldybėje	2024–2027	Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Nuo 2024 m. papildomai nustatyta pareiga gamintojams ir importuotojams, jų įsteigtomis organizacijomis padengti išlaidas, susijusias su tabako gaminių su filtrais, vienkartinį plastikinių drėgnų servetėlių ir oro balionėlių gaminių šiukšlių, randamų aplinkoje, ir atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, sutvarkymu. Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.

2.2.14.	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Ukmergės rajono savivaldybėje	2023–2027	Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės	250	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
---------	---	-----------	-----------------------------	--------------	-----	--	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Ukmergės rajono savivaldybė siekia padėti gyventojams, kurie, ardant asbestinius stogus, pastatų konstrukcijas ir kitus gaminius, kurių sudėtyje yra asbesto, susiduria su šių atliekų sutvarkymo iššūkiais, todėl kas antrus metus sieks suorganizuoti nemokamą asbesto turinčių atliekų surinkimą gyventojams patogiose vietose.</p>							

III. ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI PAKARTOTINAI

Atliekų, paruošti pakartotinai naudoti, kiekis t per metus

2021 M. 60 t/m
2027 M. 126 t/m

3.1. Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1	Bendradarbiaujant su NVO dalijimosi daiktais stotelių „DĖK‘ui“ tinklo plėtra ir esamų eksploatacija	2021–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	234	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Socialinių partnerių svarba yra labai didelė, siekiant įtraukti, palaikyti ir skleisti žinią apie dalijimosi daiktais naudą gyventojams. Ši priemonė skatina ir palaiko daiktų dalinimosi stotelių „DĖK‘ui“ plėtrą paremta bendradarbiavimu ir partneryste.							
3.1.2	Dalijimosi daiktais stotelių „DĖK‘ui“ tinklo plėtra naujai įrengiamose savivaldybių	2021–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	780	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	didelių gabaritų aikštelėse ir jų eksploatacija					tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
3.1.2.1.	Dalijimosi daiktais stotelės „DĖK'ui“ įrengimas naujai įrengiamose DGASA Ukmergės rajono savivaldybėje	2021–2027	VAATC, Ukmergės rajono savivaldybė	Savivaldybės	87	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse iš gyventojų priimamos ne tik stambios atliekos (balnai, tekstilės gaminiai, buitinė technika, lengvųjų automobilių padangos), bet jose taip pat vykdoma Daiktų dalijimosi stotelė „DĖK'ui“ plėtra. Sukūrus Vilniaus regione dalijimosi daiktais infrastruktūrą – stoteles, populiarėja pakartotinio atliekų panaudojimo tendencija, keičiasi gyventojų vartojimo įpročiai ir kultūra, todėl labai svarbu jas ne tik įkurti, tačiau palaikyti ir esamas, palaikyti jau esamą tinklą Ukmergės rajono savivaldybėje I prioriteto plėtros metu numatoma įrengti 2 DGASA aikšteles, o II prioriteto metu – 3 DGASA aikšteles. Naujose DGASA aikštelėse planuojama įrengti dalijimosi daiktais stotelę „DĖK'ui“. Šios stotelės, tai erdvė tiems, kurie nenori teršti aplinkos nereikalingais, tačiau vis dar geros būklės daiktais ir tiems, kurie suteiks daiktams antrus namus. Dalijimosi stotelėse daiktai renkami remiantis vienu svarbiausių kriterijų – tinkamumu naudoti. T. y, daiktai neturi būti prastos ir nepataisomos kokybės. Baldai, rakandai ar kiti nereikalingi daiktai gali turėti smulkių defektų, bet tai neturėtų kliudyti jais naudotis arba nebrangiai pataisyti.							
3.1.3	DĖK'ui dirbtuvės „Atsinaujink“	2021–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	100	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
„DĖK'ui“ dirbtuvėse įgyvendinamu projektu „Atsinaujink“ siekiama padėti žmonėms iš socialiai pažeidžiamų grupių bei turintiems mažiau galimybių darbo rinkoje, įgyti daiktų taisymo ar kitų įgūdžių ir žinių bei juos pritaikyti tiek kasdienybėje, tiek profesinėje veikloje. Stotelėje DĖK'ui vyksta dirbtuvės/paskaitos.							
3.1.4	DĖK'ui dirbtuvės Senjorų avilyje ir Eko piknikas	2021–2027	VAATC	Regioninė	78	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Vilniaus „Senjorų avilyje“ veikia atviros medžio darbų „DĖK'ui“ dirbtuvės senjorams. Kelias dienas per savaitę senjorai gali atvykti ir meistrauti sau reikalingus dalykus, naudodamiesi įvairiausiais įrankiais, suteiktais Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centro. Ši priemonė ne tik prisideda prie daiktų remonto ir atnaujinimo, bet ir turi teigiamą įtaką vyresnio amžiaus žmonių socialinių įgūdžių palaikymui bei emocinei sveikatai, mažinama socialinė atskirtis. Eko piknikas							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>senjorų avilyje prisidės prie Vilniaus senjorų užimtumo didinimo bei suteiks vyresnio amžiaus vilniečiams žinių apie atliekų tvarkymą rūšiavimą. Senjorai dalyvaus renginiuose/piknikuose, kurių metu vyks:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ praktinės veiklos, kurių metu dalyviai galės prisidėti prie senų, nenaudojamų daiktų atnaujinimo, sutaisymo, prikėlimo antram gyvenimui, ➤ dirbtuvėse bus naudojami iš stotelių DĖK'ui paimti daiktai siekiant juos atnaujinti ar perdaryti, ➤ dirbtuvių patalpose organizuojami švietėjiški renginiai apie vartotojiškumo mažinimą, klimato kaitą, ekologiją, ➤ į renginius įtraukiami įvairių tikslinių grupių atstovai: jaunimas, vyresnio amžiaus bei negalia turintys asmenys, dirbtuvių dalyviai prikėlę daiktus naujam gyvenimui galės parsinešti ir naudoti juos savo butyje. 							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

IV. ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI

4.1. Atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybių sukūrimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.1.1	Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelės įvairioms atliekų tvarkymo veikloms. Pritaikymas	2023–2027	VAATC	Regioninė	1 300	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Didelių gabaritų aikštelėse surinktų atliekų srautų atskiro surinkimo ir paruošimo naudojimui įrenginių plėtra Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelėje, siekiant sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekius.							
4.1.2	Regioninių biologinio įrenginių plėtra, maisto (virtuvės) ir atliekų apdorojimui. Mechaninio apdorojimo pritaikymas ir žaliųjų atliekų apdorojimui	2023–2024	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	4 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose tvarkyti maisto (virtuvės) ir žaliąsias atliekas, iš dabar esamos MBA įrenginių infrastruktūros būtų panaudojami 4 biologinio džiovinimo tuneliai ir laisvos patalpos MVA ir ŽA priėmimui, paruošimui ir sijojimui. Šie tuneliai būtų rekonstruoti, įrengti anaerobiniam apdorojimui būtini įrenginiai, taip pritaikant juos kaip anaerobinio apdorojimo tunelius. Atsižvelgiant į surenkamų maisto (virtuvės) atliekų galimą užterštumą, planuojama diegti technologijas „sausam“ anaerobiniam apdorojimui.							
4.1.3	Biodujų gamybos iš apdorotų biologiškai skaidžių atliekų srauto pajėgumų sukūrimo poreikio, potencialo ir galimybių įvertinimas	2026–2027	VAATC	Regioninė	-	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pradėjus atskirą maisto (virtuvės) atliekų surinkimą ir apdorojimą MBA įrenginiuose ir sparčiai didėjant surenkamiems šių atliekų kiekiui, turi būti vertinamas biodujų gamybos iš apdorotų biologiškai skaidžių atliekų srauto pajėgumų sukūrimo poreikis.							
4.1.4	Apdorotų atliekų srauto paruošimo pajėgumų sukūrimas, naudojimui aukšto kaloringumo reikalaujančiuose energetiniuose (deginimo) įrenginiuose	2023–2027	VAATC	Regioninė	1 500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant išplėsti apdorotų, energetinę vertę turinčių atliekų panaudojimo galimybes, numatomas papildomų įrenginių įdiegimas.							
4.1.5	Regioninių Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių atnaujinimas, siekiant apdoroti iš regiono gyventojų surinktą mišrų komunalinį srautą	2026–2027	VAATC, MBA operatorius	Regioninė	3 000	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Intensyviai eksploatuojant MBA įrenginius, planuojamas šių įrenginių atnaujinimas, kuris leistų užtikrinti MBA veiklos nepertraukiamumą ir efektyvumą.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.1.6	Aukštos pridėtinės vertės atliekų srauto tvarkymo pajėgumų sukūrimas regioniniame sąvartyne	2023–2027	VAATC	Regioninė	2 500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atliekų srauto tvarkymo įrenginių leidžiančių vykdyti paklausą rinkoje turinčių produktų gamybą ir realizavimą, tuo pačiu mažinant veiklos sąnaudas sukūrimas.							
4.1.7	Aukštą pakartotinio panaudojimo potencialą turinčių atliekų srautų atskyrimo ir paruošimo naudoti pajėgumų sukūrimas	2023–2027	VAATC	Regioninė		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atskirai surinktų atliekų (DĖK'ui stotelėse, DGASA aikštelėse, apvažiavimo būdu ar k.t.) srautų atskyrimo ir paruošimo naudoti pajėgumų sukūrimas, siekiant pakartotinai panaudoti didesnius, tokį potencialą turinčius, atliekų kiekius.							

4.2. Atsinaujinančios energijos pajėgumų sukūrimas siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.2.1	Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius	2023–2027	VAATC	Regioninė	2 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.							
4.2.2	Dujų, išgaunamų regioniniame sąvartyne, panaudojimas, įrengiant dujų	2024–2027	VAATC	Regioninė	1 600	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	degalinę ir dujinio transporto atliekų pervežimui įsigijimas					surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelėje dujų degalinės įrengimas, siekiant minimizuoti atliekų tvarkymui naudojamo transporto sąnaudas ir dujinio transporto priemonių, skirtų atliekų tvarkymui, įsigijimas.							
4.2.3	Regioniniame sąvartyne susidarančių biodujų surinkimas ir panaudojimas	2023–2027	VAATC	Regioninė	4 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Regioniniame sąvartyne susidariusių biodujų panaudojimo galimybių plėtra, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

5.1. Atliekų šalinimas: atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
5.1.1	Namų ūkiuose susidarančių asbesto atliekų šalinimo užtikrinimas Regioniniame sąvartyne	2021–2027	VAATC	Regioninė	1 280	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas
 Siekiant sudaryti gyventojams tinkamai tvarkyti asbesto turinčias atliekas, susidarančias keičiant stogus ar atliekant remonto darbus, turi būti palaikoma šiuo metu regioninio sąvartyno sekcijoje asbesto turinčių atliekų šalinimo aikštelės eksploatacija, bei naujai įrengtos asbesto turinčių atliekų šalinimo subsekcijos eksploatacija.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
5.1.2	Regioniniame sąvartyne susidarantių nuotekų (paviršinių nuotekų, sąvartyno filtrato ir koncentrato) kiekio kontrolės ir tvarkymo priemonių plėtra	2023–2027	VAATC	Regioninė	1 200	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant mažinti iš regioninio sąvartyno su nuotekomis perduodamų teršiančių medžiagų kiekius, planuojama sąvartyno nuotekų tvarkymo sistemos plėtra ir modernizavimas.							
5.1.3	Regioninio sąvartyno eksploatacijos užtikrinimas		VAATC	Regioninė	37 800 (įskaitant mokestį už aplinkos teršimą) ⁴	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Mažėjantis mišrių komunalinių atliekų kiekis ir atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra lemia tai, kad vis mažiau komunalinių atliekų šalinama sąvartynuose, tačiau sąvartynų eksploatacija turi būti užtikrinta, jog atliekos būtų saugiai ir tinkamai pašalintos.							
5.1.4	Sąvartynų (veikiančio ir uždarytų) ir šalinamų atliekų monitoringo vykdymas		VAATC	Regioninė	168	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant tinkamos, galiojančius teisės aktus atitinkančios, bei aplinką tausojančios regioninio sąvartyno veiklos, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas aplinkos monitoringu vadovaujantis aplinkos monitoringo programa, taip pat turi būti vertinamas uždarytų sąvartynų poveikis palinkai.							
5.1.5	Uždarytų atliekų šalinimo vietų priežiūra		VAATC	Regioninė	336	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Priežiūros vykdymas, siekiant užtikrinti įdiegtų uždarymo metu įdiegtų priemonių tęstinumą, mažinantį galimą neigiamą aplinkosauginį poveikį.							

⁴ Nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų atliekų mokestis už aplinkos teršimą.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
5.1.6	Poreikio reikultivuoti uždarytą sąvartyną monitoringas		VAATC	Regioninė	-	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Vertinamos galimybės uždarytų sąvartynų teritorijose vykdyti kitas veiklas, nesusijusias su atliekų tvarkymu, jei reikia panaikinant pašalintų atliekų sandėlius sklypuose.							
5.1.7	Sąvartyno naujos sekcijos įrengimas		VAATC	Regioninė	8 000	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti planingą sąvartyno plėtrą, planuojama įrengti naują regioninio sąvartyno sekciją, jog net ir sumažėjus atliekų kiekiui patenkančiam į sąvartyną, būtų užtikrintas saugus šių atliekų šalinimas.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonės, kuriomis siekiama VAPTP nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, kurioms keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių, įgyvendinimo⁵:

19 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai.

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	VAPTP užduočių įgyvendinimas Regioninio plano priemonėmis ⁶
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1. - 260.2.	Iki 2025 m	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta	1.1.2; 1.1.3; 1.1.4; 2.2.2.; 2.2.6; 2.2.7; 2.2.9; 2.2.10; 2.2.11; 2.2.12; 2.2.13; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4; 4.1.1; 4.1.2; 4.1.3; 4.1.4; 4.1.5; 4.1.6; 4.1.7;
		Iki 2027 m	ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta	
		Iki 2030 m	ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta	
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį	260.3.	iki 2027 m.	ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne	1.1.3; 1.1.4; 2.2.6; 2.2.7; 2.2.9; 2.2.10; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4; 4.1.1; 4.1.2; 4.1.3; 4.1.4; 4.1.5; 4.1.6; 4.1.7
		Iki 2030 m	ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne	
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir	261.1.	2025 m	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų	1.1.1; 1.1.3; 1.1.4; 2.2.6; 2.2.7; 2.2.9; 2.2.10; 2.2.11; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4;

⁵ Užduotims keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

⁶ Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m plano priemonės padedančios užtikrinti VAPTP užduočių įgyvendinimą.

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	VAPTP užduočių įgyvendinimas Regioninio plano priemonėmis ⁶
rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį			biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų	
		2027 m	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio	
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose	261.2.	Iki 2024 m.	aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.	2.2.7; 2.2.8; 2.2.9;
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekomis surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.5.	iki 2025 m.		2.2.4;
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas	261.6.	iki 2025 m.		2.2.4; 2.2.10
Išplėsti DGASA tinklą	261.7.5.	iki 2027 m.	kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną	1.1.1; 2.2.4; 2.2.5;

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	VAPTP užduočių įgyvendinimas Regioninio plano priemonėmis ⁶
			DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų	

Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonės, kuriomis siekiama VAPTP nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, kurioms nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių, įgyvendinimo⁷:

20 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.

Užduotis	VAPTP	VATPT užduočių įgyvendinimas Regioninio plano priemonėmis ⁸
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti	261.3.	1.1.2; 2.2.3; 2.2.4; 2.2.5; 2.2.14;
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.4	2.2.1; 2.2.2
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka	261.7.1.	2.2.1; 2.2.2

⁷ Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

⁸ Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m plano priemonės padedančios užtikrinti VAPTP užduočių įgyvendinimą.

Užduotis	VAPTP	VATPT užduočių įgyvendinimas Regioninio plano priemonėmis ⁸
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku	261.7.2.	2.2.1; 2.2.2
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku	261.7.3.	2.2.1; 2.2.2
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarantioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės)	261.7.4.	2.2.3; 2.2.4; 2.2.5; 2.2.10;
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.	1.1.1; 2.1.1; 2.1.3;
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	261.7.7.	2.2.11; 2.2.13; 2.2.11;

2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS

2.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė

Komunalinių ir kitų atliekų susidarymo prognozė 2022-2027 metams Plane atlikta remiantis AAA 2015–2021 metų Ukmergės rajono savivaldybės, Vilniaus regiono ir Lietuvos Respublikos komunalinių ir kitų atliekų susidarymo istoriniais duomenimis, kuriais remiantis atliekamas prognostinis vertinimas komunalinių ir kitų atliekų susidarymas iki 2027 metų. Susidarančių komunalinių ir kitų atliekų kiekio pokyčiams Ukmergės rajono savivaldybėje iki 2027 m. daro įtaką:

- gyventojų skaičiaus pokyčiai,
- ekonomikos augimo tendencijos,
- vartojimo įpročių pokyčiai.

Prognozuojant Ukmergės rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekių susidarymą iki 2027 m. vadovaujamosi VAPTP numatytais komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis, kuriose numatyta, jog komunalinių atliekų kiekis 2020 m. siekęs 1,35 mln. t, turėtų mažėti ir 2027 m. būti apie 1,2 mln. t., taip pat numatoma, jog 2022 pabaigoje ir 2023 m. išaugus energetinių resursų ir žaliavų kainoms, tikėtinas gyventojų vartojimo mažėjimas.

Atliekų kiekių susidarymo prognozės atliktos įvertinant įvairių institucijų paskelbtas Lietuvos ekonominių rodiklių ir gyventojų skaičiaus kitimo prognozes, t. y.:

- ✚ Gyventojų skaičiaus pokytį Ukmergės rajono savivaldybėje;
- ✚ Gyventojų skaičiaus Vilniaus apskrityje prognozėmis (Eurostat⁹);
- ✚ Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumo skaičiavimais regione;
- ✚ AAA pateikiama informacija apie 2020-2021 m. atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimo kiekius savivaldybėse;
- ✚ VAPTP pateikiamomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis iki 2027 m.

Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertintas kompostavimas individualiose valdose, remiantis Ukmergės rajono savivaldybėje išdalintų individualaus kompostavimo priemonių

⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

galimu panaudojimo efektyvumu, bei darant prielaidą, kad 20 proc. vienbučių ir dvibučių namų žaliąsias ir kitas bioskaidžias atliekas kompostuoja vietoje nuosavomis kompostavimo priemonėmis. Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertinamas per vienkartinės pakuotės užstato sistemą surenkamų atliekų kiekis bei jų surinkimo tendencijos 2019–2021 metais Ukmergės rajono savivaldybėje.

21 lentelė. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas savivaldybėje.

Atliekų rūšis	Surinkta 2021 m., t	Kiekis, kurį papildomai galima surinkti ¹⁰	Sistemos efektyvumas regione
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	85	893	9%
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	647	1944	25%
PET pakuočių atliekos	-	198	0%
Kombinuotų pakuočių atliekos	-	67	0%
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	-	153	0%
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	351	686	34%

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Prognozuojant Ukmergės rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymą daroma prielaida, kad antrinių žaliavų, įskaitant pakuotę surinkimas Ukmergės rajono savivaldybėje kiekvienais metais ne mažiau kaip 12 % bus efektyvesnis, palyginti su 2021 metais buvusiu efektyvumu.

22 lentelė. Ukmergės rajono savivaldybėje komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m., vnt., t.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Ukmergės rajono gyventojų skaičiaus prognozė, vnt.	34553	35725	35875	35927	35876	35836	35784
Susidaręs KA kiekis tonomis (nevertinant atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir užstato sistemoje surenkamo atliekų kiekių)	15518	15230	15782	15805	16022	16004	15742
Susidaręs KA kiekis tonomis įvertinus atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekį, užstato sistemoje surenkamą atliekų kiekį	22766	23042	23642	23763	24484	24669	25089

¹⁰ Atsižvelgiant į 2021 m metų Vilniaus regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Ukmergės rajono savivaldybės 2021–2027 metų komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė pagal atliekų rūšis pateikiama priede Nr. 11.

2.2. Infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti Plano tikslus ir uždavinius planuojama sukurti ir vystyti atliekų tvarkymo infrastruktūros objektus.

Planuojama rūšiuojamojo surinkimo ir atliekų sutvarkymo vietoje plėtra Ukmergės rajono savivaldybėje:

✚ Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Ukmergės rajono savivaldybėje

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į specializuotus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba.

Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpiu planuojama įsigyti 4420 individualaus naudojimo konteinerių ir 300 kolektyvinių naudojimo konteinerių. Nuo 2024 m. gyventojus individualaus naudojimo konteineriais planuojama aprūpinti pagal susidariusį poreikį.

✚ Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių pasiekiamumo užtikrinimas Ukmergės rajono savivaldybėje

Siekiant palaikyti jau sukurtą atliekų surinkimo sistemą ir siekiant didinti jos patogumą gyventojams, kuriems teikiama komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, įgyvendinama mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra ir vykdomas konteinerių tinklo kokybės palaikymas.

Ukmergės rajono savivaldybėje 2022–2027 m. laikotarpiu, planuojama įsigyti 1200 individualaus naudojimo konteinerių ir 600 kolektyvinių naudojimo konteinerių.

✚ Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Ukmergės rajono savivaldybėje

Siekiant įgyvendinti bioskaidžių atliekų sutvarkymo užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, Regioniniu principu perkant ir

aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis, kurios būtų lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Kompostavimo dėžės namų ūkiams – papildoma priemonė maksimaliai sumažinti į buitinių atliekų konteinerius, MBA ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius.

Ukmergės rajono savivaldybė numato kompostavimo konteinerių – kompostavimo dėžių namų ūkiams plėtrą, kuri kaip papildoma priemonė maksimaliai mažintų į buitinių atliekų konteinerius, MBA ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius. Įgyvendinant priemonę, planuojama įsigyti 750 individualaus kompostavimo dėžių, kurios pagal poreikį bus išdalintos rajono gyventojams.

✚ Maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo (toliau – MVA)¹¹ infrastruktūros sukūrimas / vystymas Ukmergės rajono savivaldybėje

MVA iš Ukmergės rajono savivaldybės urbanizuotų teritorijų bus renkamos MVA surinkimo maišais. Remiantis pilotinio projekto rezultatais, MVA gali būti renkamos ir iš visų ar tam tikros dalies ir neurbanizuotų Ukmergės rajono savivaldybės gyventojų. Taip pat siekiant ir toliau Regione vystyti atliekų kompostavimą, planuojama padėti gyventojams užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, t. y. dalinant kompostavimo dėžes, bei vykdant švietėjišką veiklą ir mokinant gyventojus, kaip patiems pasigaminti kompostavimo dėžes.

Ukmergės rajono savivaldybėje 2023 metais įgyvendinamas pilotinis MVA rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projektas, kuriuo būtų įvertintas rūšiuojamojo MVA surinkimo priemonių poreikis ateityje, pakoreguoti prognozuojami surenkamų atliekų kiekiai, įvertintos reikalingos investicijos. Pasiteisinus projektui, Ukmergės rajono savivaldybėje MVA ir toliau būtų vykdomas MVA surinkimo maišais.

Rūšiuojamuoju būdu surinktos MVA bus vežamos į Vilniaus MBA įrenginius, kuriuos siekiant tinkamo šių atliekų tvarkymo numatoma etapais pertvarkyti. Pirmu etapu planuojam iš dabar esamos MBA įrenginių infrastruktūros pritaikyti ir panaudoti pagal faktinį poreikį 2–3 biologinio džiovinimo tunelius ir laisvas patalpas MVA ir ŽA priėmimui ir paruošimui. Didėjant surenkamam MVA kiekiui gali būti parengti panaudoti 4 biologinio džiovinimo tuneliai. Šie tuneliai būtų pertvarkyti, kad galima būtų juos naudoti kaip anaerobinio apdorojimo tunelius. Atsižvelgiant į surenkamų maisto (virtuvės) atliekų galimą užterštumą, ir neturint galimybių naudoti didelius vandens kiekius dėl ribotų plotų ir geografinės padėties, planuojama diegti technologijas „sausam“ anaerobiniam biologiskai skaidžių atliekų apdorojimui.

¹¹ Parengta remiantis investiciniu projektu „Atskirai surinktų maisto atliekų tvarkymo infrastruktūros sukūrimas Vilniaus regione“.

Įgyvendinat šiuos technologinius sprendimus, surinktos maisto / virtuvės ir žaliosios atliekos bus smulkinamos lėtaeigiu smulkintuvu (siekiant išsaugoti kuo didesnes stiklo, plastiko ir kitų priemaišų dalis), kad būtų atidaryti maišai ir pasiektas anaerobiniam apdorojimui tinkamas atliekų dalelių dydis. Taip apdorotos maisto / virtuvės ir žaliosios atliekos bei atsijos sumaišomos viena su kita, siekiant turėti ne mažesnę nei 35 % sausos medžiagos dalį.

Po anaerobinio apdorojimo būtų naudojamas vienas iš pačių efektyviausių būdų atskirti paruoštą kompostą nuo priemaišų ir iki galo nesuirusių žaliųjų atliekų yra jį atsijoti per būgninį sijotuvą ir po to likusią frakciją išvalyti nuo priemaišų su oro srautų separatoriumi.

MVA tvarkymo infrastruktūros sukūrimas ir vystymas, leis 2027 metais atskirai surinkti ir perdirbti daugiau nei 20 tūkst. tonų atliekų. MVA atskiras surinkimas ir atskyrimas nuo mišrių komunalinių atliekų srauto ir sumažinant jo užterštumą, turėtų leisti MBA įrenginiuose padidinti atskirtų antrinių žaliavų.

✚ Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Ukmergės rajono savivaldybėje

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Ukmergės rajono savivaldybė numato tekstilės atliekų priėmimą vykdyti DGASA aikštelėse.

Ukmergės rajono savivaldybė, pagal galimybes, bendradarbiaujant su Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centru, užtikrins tekstilės atliekų surinkimo galimybę DGASA aikštelėse.

✚ DGASA tinklo plėtra:

Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DGASA tinklo plėtra, įvykdymo planuojama plėsti didelių gabaritų surinkimo aikštelių tinklą. Šių aikštelių plėtra vykdoma suskirstant bendrą aikštelių tinklo plėtros poreikį į du prioritetus. I prioriteto DGASA plėtrai taikomas stebėsenos rodiklis (minimalus VAPTP reikalavimų įgyvendinimas), II prioriteto aikštelių DGASA plėtrai netaikomas stebėsenos rodiklis.

I prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma atsižvelgiant į VAPTP DGASA tinklo plėtros užduotis, t. y. planuojama aikštelių plėtra tose savivaldybių teritorijose kuriose neužtikrinamas DGASA tinklo reikalavimas bei savivaldybių specifika, susijusia su gyventojų skaičiaus kaitos tendencijomis, t. y. teritorijose kur gyventojų skaičius pastaraisiais metais turi tendenciją didėti. I prioriteto metu Ukmergės rajono savivaldybėje planuojama įrengti 2 DGASA aikšteles.

II prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma savivaldybių teritorijose, kuriose šiuo metu įgyvendinamas VAPTP numatytas DGASA tinklo reikalavimas arba įrengus I prioriteto DGASA aikšteles jis bus įgyvendintas. II prioriteto metu Ukmergės rajono savivaldybėje

planuojama įrengti 3 DGASA aikšteles;

DGASA aikšteles planuojama įrengti Siesikų, Želvos, Žemaitkiemio, Taujėnų ir Veprių seniūnijose.

DGASA aikštelės įrengiamos iš Europos Sąjungos paramos projektuojamos ir įrengiamos pagal atitinkamos priemonės finansavimo sąlygų aprašą, kitos DGASA, kurių įrengimas finansuojamas iš kitų finansavimo šaltinių, gali būti projektuojamos ir įrengiamos atsižvelgiant į savivaldybių specifiką ir poreikius.

Į DGASA atliekų turėtojai pristato savo transportu. DGASA priimamos nustatytais darbo valandomis. Priimtos atliekos laikinai laikomos, vėliau perduodamos tolimesniems atliekų tvarkytojams tvarkymui ar šalinimui. Jokia atliekų apdorojimo arba ardymo veikla aikštelėje negalima, buities pavojingų atliekų tvarkymas (perpylimas, atskiedimas, ardymas ir pan.) aikštelėje neatliekamas.

Į DGASA yra priimamos šios atliekos: popierius ir kartonas, tekstilė, plastmasė, stiklas, mediena (neapdorota), naudotos padangos, metalo laužas, statybines atliekas, žaliosios atliekos, didelių gabaritų atliekos, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, buityje susidaranti pavojingosios atliekos.

DGASA priimamos pavojingosios atliekos – pavojingosios atliekos, susidaranti namų ūkyje.

15 pav. Atliekų konteineriai.

Priimtos atliekos laikinai laikomos šioms atliekoms skirtose ir atitinkamai paženklintose zonose.

Atliekos laikomos konteineriuose, pastatytuose lauke, buities pavojingų atliekų priėmimo pastate (b), buities elektronikos atliekų priėmimo pastate (c).

Kiekvienas naudojamas konteineris pažymėtas, nurodant, kokios rūšies atliekoms jis skirtas. Asfaltuotoje aikštelėje atliekos laikomos įvairios talpos atviruose ir uždaruose konteineriuose ar specialios dangos. Konteinerių talpa svyruoja nuo 7 iki 30 m³, konteineriai konkrečių atliekų laikymui parenkami atsižvelgiant į atliekų priėmimo poreikį. Kiekviena pavojingųjų atliekų rūšis bus atskirai saugoma statinėse, konteineriuose bei nedidelėse dėžėse. Pavojingų atliekų

laikymo zonoje numatomos atskiros atliekų laikymo talpos, kurių dydis svyruoja nuo 50 iki 200l. Akumulatoriams ir gyvsidabrio turinčių lempų atliekoms laikyti numatyti konteineriai. Aikštelėje atvežtos atliekos sveriamos techninėmis svarstyklėmis. Stacionarių atliekų svėrimo įrenginių Aikštelėje nėra. Atliekų, kurių svarstyklėmis pasverti neįmanoma (pvz. didelių gabaritų baldai, statybinės atliekos), preliminarus svoris nustatomas vadovaujantis įmonės direktoriaus įsakymu patvirtinta dažniausiai pristatomų atliekų preliminarių svorių lentele. Aikštelėje taip pat gali būti kiti įrenginiai: pakavimo presas, ratinis krautuvas ir kt.

16 pav. DĖK'ui iniciatyva.

Naujai statomoje DGASA aikštelėje Ukmergės rajono savivaldybėje planuojama daiktų dalinimosi (DĖK'ui) aikštelės įrengimas.

STOTELĖS DĖK'UI SUTEIKIA DAIKTAMS ANTRUS NAMUS

 <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; margin-top: 5px;">STOTELĖS DĖK'UI</div> <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; margin-top: 5px;">DALIJIMOSI DAIKTAIS STOTELĖS DĖK'UI DIDELIŲ GABARITŲ ATLIEKŲ SURINKIMO AIKŠTELĖSE AR STEGIANT AR VYKDANT VEIKLA BENDRADARBIAVIMO PAGRINDU</div>	 <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; margin-top: 5px;">WWW.STOTELEDEKUI.LT</div> <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; margin-top: 5px;">VIRTUALI STOTELĖ DĖK'UI GALIMYBĖ NĖ TIK PAMATYTI, BET IR REZERVUOTI REIKIAMĄ DAIKTĄ</div>	 <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; margin-top: 5px;">DAIKTAI</div> <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; margin-top: 5px;">PRIIMAMI TINKAMI NAUDOTI IR TVARKINGI DAIKTAI</div>	 <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; margin-top: 5px;">SAVANORIAI</div> <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; margin-top: 5px;">VEIKLOS VYKDYMOI PASITELKIAMI IR SAVANROJAI</div>
---	--	--	--

17 pav. Stotelių DĖK'ui sistema.

Gyventojai nereikalingus, bet tvarkingus ir tinkamus naudoti daiktus gali pristatyti į bet kurią Vilniaus regione UAB "VAATC" administruojamą DGASA darbo metu. Daiktai turi būti tinkami naudoti pagal tiesioginę paskirtį – neskleidžiantys blogo kvapo, neužteršti,

tvarkingi, nesulūžę, išskyrus atvejus, kai daikto defektas yra lengvai sutvarkomas. Jeigu pristatomi išardyti daiktai, kartu su visomis daikto surinkimui reikalingomis detalėmis turi būti pateikiama surinkto daikto nuotrauka (nuotrauka gali būti ir skaitmeninio formato) ir jeigu yra – naudojimosi instrukcija.

Priimtą daiktą Operatorius ar Savanoris nufotografuoja, nuotrauką patalpina stotelių DĖK`ui duomenų bazės tinklapyje (toliau – duomenų bazė) priskirdamas atitinkamai kategorijai (baldai patalpinami skiltyje „Baldai“, interjero detalės patalpinamos skiltyje „Interjero detalės“, daiktai, kurių negalima priskirti kuriai nors kategorijai, patalpinami skiltyje „Kiti“). Aprašyme Operatorius ar Savanoris nurodo reikšmingas daikto savybes (pavyzdžiui, daikto privalumą ar defektą). Priimtas daiktas nufotografuojamas ir patalpinamas į duomenų bazę.

Duomenų bazėje, suteikiama galimybė rezervuoti, nurodant lankytojo vardą ir elektroninio pašto adresą, kuriais asmuo bus identifikuojamas atsiimant rezervuotus daiktus. Atidavimo dieną, rezervuoti daiktai yra atiduodami lankytojui rezervavusiam daiktą.

18 pav. Stotelės DĖK`ui.

Kita Vilniaus regiono infrastruktūros plėtra:

✚ Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelės plėtra, pritaikant plataus profilio veikloms (regioninės infrastruktūros plėtra)

Atliekų ardymo ir apdorojimo metu kartu su į tolesnį panaudojimą nukreipiamų atliekų srautų susidarys medienos, tekstilės, plastiko, gumos, metalo atliekos ir kitos atliekos, tinkančios tolesniam apdorojimui (pvz. putplastis, gipskartonas). Atliekos, esant poreikiui ardomos, smulkinamos mobiliu smulkintuvu. Esant poreikiui, sandėliavimo paskirties patalpose įrengiamas atliekų apdorojimo mechaninis įrenginys. Sandėliavimo paskirties patalpose įrengiamos patalpos įrangos bei konteinerių aptarnavimui. Naudojimui tinkamos susidariusios atliekų frakcijos perduodamos atliekų tvarkytojams, o pakartotiniam panaudojimui skirti daiktai atskiriami iš atliekų srauto ir perduodami į pakartotiniam naudojimui skirtų daiktų stoginę.

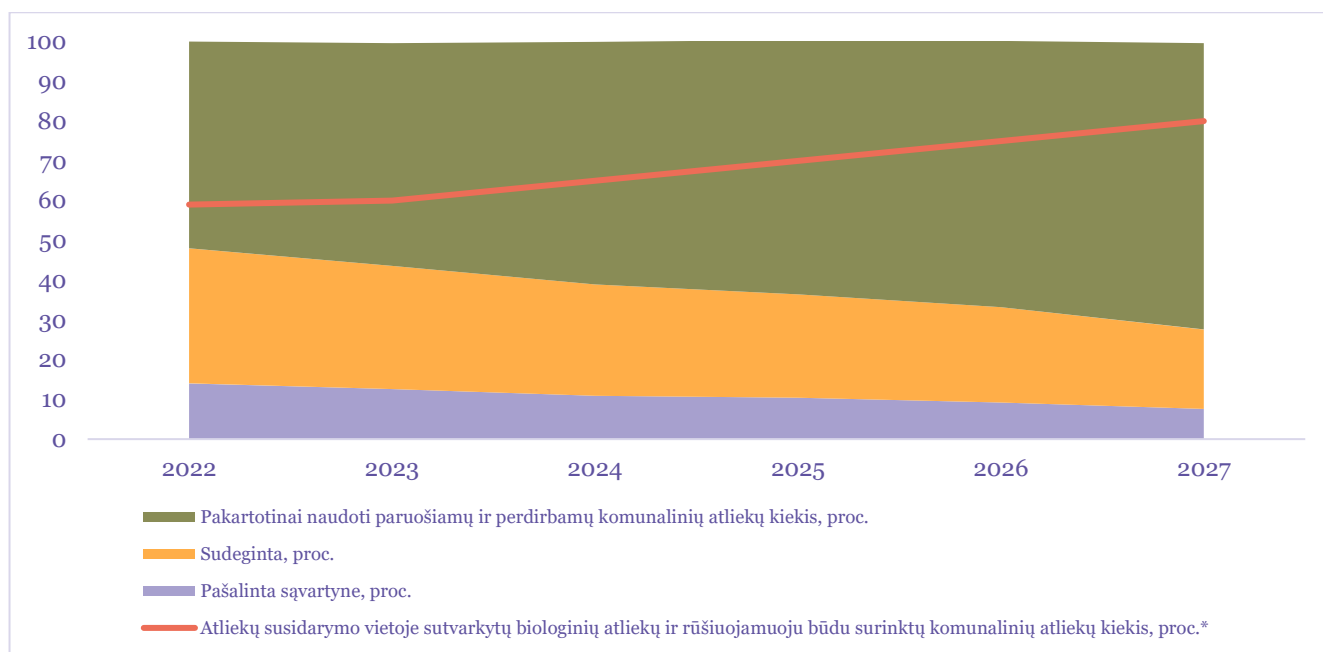
✚ Regioninio sąvartyno naujos sekcijos įrengimas ir senos uždarymas (regioninės infrastruktūros plėtra)

Regioninis sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2007 m. spalio mėnesį. Sąvartyno įrengimas suskirstytas etapais. Sąvartyno eksploatavimo periode šalinamomis atliekomis palaipsniui, vieną sekciją užpildžius, pradedama pildyti kita sekcija. 1-osios sekcijos, kuri buvo pastatyta

2007 m. ir kurioje pradėtos kaupti atliekos, plotas – 8,8 ha, 2013 m. pastatyta ir pradėta eksploatuoti antroji sąvartyno sekcija, kurios plotas 6 ha. Iki 2022 m. pradžios į sąvartyną pristatyta jau priimta apie 2,5 mln. tonų atliekų. Išnaudojus visą kaupo tūrį įrengtose sąvartyno sekcijose, 2023 m. planuojama naujos, 3-iosios sąvartyno sekcijos statyba, kurioje būtų tvarkomos regione susidariusios ir tolesniam perdirbimui netinkamos atliekos (pvz. po atliekų deginimo likę pelenai, šlakai).

Vystant sąvartyną ir palaipsniui užpildžius visas įrengtas sąvartyno sekcijas, sąvartynas bus uždarytas, palaipsniui uždengiant sąvartyno kaupą, įrengus 3-iają sąvartyno sekciją, nebeeksploatuojamos sąvartyno sekcijos bus uždaromos. Po sąvartyno uždarymo 30 metų bus tęsiamas sąvartyno priežiūros po uždarymo laikotarpis, vykdomas iš sąvartyno išsiskiriančių dujų monitoringas.

Įgyvendinus numatomą infrastruktūros plėtrą numatoma komunalinių atliekų tvarkymo prognozė pateikiama paveiksle Nr. 20.

19 pav. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas.

3. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS

Reikšmingiausias Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytų sprendinių įgyvendinimo poveikis įmokoms už komunalinių atliekų tvarkymą susijęs su investicijomis į regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimą ir pertvarkymą, galimu atskiro maisto (virtuvės) atliekų surinkimo pabrangimu, aplinkos teršimo mokesčio didėjimu (už atliekas šalinamas sąvartyne).

Pagrindinės investicijos regioninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą:

- **Maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo infrastruktūros sukūrimas ir esamų MBA įrenginių pritaikymas atskiram MVA srautui.**

Remiantis preliminariais skaičiavimais, pasirengimo maisto (virtuvės) atliekų tvarkymui MBA vertė gali siekti 4 mln. Eur, kuriai pagal LR pelno mokesčio įstatymą taikomas 8 metų amortizavimo laikotarpis. Priklausomai nuo įrenginių apkrovimo šių įrenginių naudingas tarnavimo laikas galėtų būti 12 metų;

- **Investicijos į sąvartyno naujos sekcijos įrengimą.**

Remiantis preliminariais skaičiavimais investicijos į sąvartyno naujos sekcijos įrengimą gali būti apie 8 mln. Eur., kurios naudingas tarnavimo laikas turėtų siekti 20 ar daugiau metų;

- **Investicijos į Regioniniame sąvartyne susidarančių biodujų surinkimo ir panaudojimo priemonių diegimą.**

Investicijų į sąvartyne susidarančių biodujų surinkimo ir panaudojimo priemonės bendra vertė preliminariais skaičiavimais gali siekti 5,6 mln. Eur, kuriai taikomas 8 metų naudingas tarnavimo laikas.

Ukmergės rajono savivaldybėje bus įgyvendinamas pilotinis biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projektas, kurio būtų įvertintas rūšiuojamojo BSA surinkimo priemonių pasirinkimas, jų poreikis ateityje, pakoreguoti prognozuojami surenkamų atliekų kiekiai, įvertintos reikalingos investicijos.

Vertinama, kad vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos tenkančios namų ūkiui per mėnesį įgyvendinus regioninio plano investicines priemones neturėtų didėti daugiau 4–6%, priklausomai nuo surenkamo atliekų kiekio ir surinkimo dažnio. Prognozuojama, kad Ukmergės rajono savivaldybei nusprendus atskirą maisto (virtuvės) atliekų srautą rinkti maišais kartu su mišrių komunalinių atliekų srautu, šio srauto surinkimo kaina neturėtų keistis ir būtų lygi MKA atliekų surinkimo kainai.

23 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Ukmergės rajono savivaldybėje, kuriose įvesta rinkliava.

Savivaldybė	2021 m. vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, Eur/l namų ūkiui /mėn.
Ukmergės r. sav.	4,58

Šaltinis: AAA

Didžiausią įtaką mokesčiams turės nuo 2023 metų padidėsiantis mokestis už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne (nuo 15 eur/t iki 50 eur/t¹²), kuris kasmet bus indeksuojamas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, taikant indeksavimo koeficientą, kuris nustatomas Lietuvos statistikos departamento apskaičiuotą ir Oficialiosios statistikos portale paskelbtą mokestinių metų vartotojų kainų indeksą dalijant iš šimto. Siekiant mažinti šio mokesčio didėjimo įtaką vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui, Plano priemonės orientuotos į regioniniame sąvartyne šalinimų atliekų kiekio mažinimą.

Atliekų patenkančių į sąvartyną kiekio mažėjimui daugiausiai įtakos turės MVA, tekstilės, antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas. MVA srauto atskiras surinkimas, gali sumažinti į MBA patenkančių atliekų kiekį daugiau nei 500–600 t. atliekų, o tekstilės atliekų atskiras surinkimas, kuris remiantis atliekų sudėties tyrimais, apie 950-1000 t. atliekų. Efektyvesnis šių atliekų srautų rūšiuojamasis surinkimas sudaro prielaidas sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį, t. y. atskirai surinktos MVA sutvarkomos ir nepatenka į sąvartyną, o atskirai surinktas MVA srautas padidina MBA galimybes įrenginiuose atskirti daugiau antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių iš mišraus atliekų srauto.

Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, patenkančių į MBA su mišriomis komunalinėmis atliekomis (šiuo metu, remiantis atliekų sudėties tyrimais, vidutiniškai regione kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenka apie 37 % antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių), kiekio sumažėjimas, turi vieną didžiausių potencialų mažinti tiek patenkančių mišrių komunalinių atliekų į MBA, tiek į sąvartyną.

Net ir ženkliai padidinus atskirai surinktų ir sutvarkytų atliekų kiekį, prognozuojama, kad suma mokesčio sumokamo už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne 2027 metais bus 1,5 karto didesnė nei sumokama šiuo metu.

Atkreipiamas dėmesys, kad Plane nėra vertinama Valstybinės kainų ir energetikos komisijos sąvartyno vartų mokesčio ir kitų galimų mokesčių reguliavimo įtaka sąvartyno vartų mokesčiui ir įmokoms už atliekų tvarkymą, taip pat galimi minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pasikeitimai, kurie gali turėti įtakos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos apimtims Vilniaus regiono savivaldybėse. Galimą įtaką taip pat gali

¹² Mokesčiui taikoma indeksavimo tvarka, pagal LR mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 7 str. 9 d.

koreguoti Europos Sąjungos skiriamos paramos dydis ir intensyvumas priemonėse.

4. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Už regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano stebėseną ir regionines priemones atsakingas UAB „VAATC“, kuris metiniame pranešime pateikia apibendrintą informaciją apie regioniniame plane numatytų tikslų, uždavinių ir priemonių įgyvendinimą ir rezultatų pasiekimą. Už Ukmergės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonių stebėseną atsakinga Ukmergės rajono savivaldybė.

24 lentelė. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną Ukmergės rajono savivaldybėje.

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
260.1.	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) Ukmergės rajono savivaldybėje paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)	52		53,6		55,6		56,8		57		57
260.3.	Visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) Ukmergės rajono savivaldybėje šalinama sąvartyne (proc.)	14		12,6		10,9		10,4		9,9		8
261.1.	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis Ukmergės rajono savivaldybėje, proc.	59		60		65		70		75		80

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
261.2.	Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse Ukmergės rajono savivaldybėje		Įgyvendinamas pilotinis MVA surinkimo projektas		Pagal poreikį dalinami maisto (virtuvės) atliekų surinkimo maišai.							
	Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Ukmergės rajono savivaldybėje, vnt.							750				
261.5.	Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti Ukmergės rajono savivaldybėje	Nuolatos DGASA aikštelėse										
261.6	Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarančias pavojingąsias atliekas Ukmergės rajono savivaldybėje	Nuolatos DGASA aikštelėse										
261.7.5.	Išplėsti DGASA tinklą. (Kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų)											

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
261.7.5	Įrengtų DGASA kiekis, įgyvendinant VAPTP reikalavimus Ukmergės rajono savivaldybėje, vnt.					1		1				

25 lentelė. Ukmergės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną.

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
1.	ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS														
1.-1	Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.) Ukmergės rajono savivaldybėje, palyginti su ES vidurkiu		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%
1.1.	SIEKTI MAŽINTI ATLIEKŲ SUSIDARYMĄ SKATINANT VARTOTOJUS RINKTIS DAUGKARTINIUS GAMINIUS, NAUDOTI PRODUKTUS PAKARTOTINAI, REMONTO IR (AR) TAISYMO PASLAUGAS														
1.1.6.	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kitos švietėjiškos iniciatyvos														
1.6.1.1.	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Ukmergės rajono savivaldybėje														
1.6.1.1.-1	Susitikimai su bendruomenėmis					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.6.1.1.-2	Viešinio plano suderinimas					1		1		1		1		1	
1.2.	UŽTIKRINTI ŠIUKŠLINIMO PREVENCIJĄ, TVARKYTI ŠIUKŠLES														
1.2.1.	Šiukšlių rinkimo akcijų organizavimas														
1.2.1.1.	Pilietinės šiukšlių rinkimo iniciatyvos organizavimas ir skatinimas Ukmergės rajono savivaldybėje														
1.2.1.1.-1	Šiukšlių rinkimo akcijų organizavimas	1		1		1		1		1		1		1	
1.2.2.	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra														
1.2.2.1.	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtimas, užtikrinant jų surinkimą ir sutvarkymą Ukmergės rajono savivaldybėje														
1.2.2.1.-1	Įtrauka į savivaldybės tvarką, jog atnaujinant, rekonstruojant, plėtojant viešąsias erdves, turi būti įrengtos antrinių žaliavų rūšiuojamojo								1						

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
2.2.2.	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra														
2.2.2.1.	Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Ukmergės rajono savivaldybėje														
2.2.2.1.-1	Individualaus naudojimo konteinerių skaičius, vnt.						884		884		884		884		884
2.2.2.1.-2	Kolektyvinio naudojimo konteinerių skaičius, vnt.						60		60		60		60		60
2.2.3.	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra														
2.2.3.1.	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių pasiekiamumo užtikrinimas Ukmergė rajono savivaldybėje														
2.2.3.1.-1	Individualaus naudojimo konteinerių skaičius						240		240		240		240		240
2.2.3.1.-2	Kolektyvinio naudojimo konteinerių skaičius						120		120		120		120		120
2.2.5.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse														
2.2.5.1.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Ukmergės rajono savivaldybėje														
2.2.5.1.-1	Įrengta naujų DGASA aikštelių, vnt.								1		1				
2.2.7.	Individualaus ar kolektyvinio kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti														
2.2.7.1.	Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Ukmergės rajono savivaldybėje														
2.2.7.1.-1	Kompostavimo dėžės, vnt.										750				
2.2.8.	Pilotinio biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projekto Ukmergės rajono savivaldybėje įgyvendinimas, apimantis visuomenės švietimą ir gerosios praktikos sklaidą														
2.2.8.-1	Įgyvendintas pilotinis projektas, vnt.						1								
2.2.11.	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus														
2.2.11.1.	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Ukmergės rajono savivaldybėje														

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ																
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027				
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.			
2.2.11.1.-1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	Nuolat pagal poreikį																
2.2.11.2.	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Ukmergės rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas																	
2.2.11.2.-1	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą atnaujinimas	Nuolat pagal poreikį																
2.2.12.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Ukmergės rajono savivaldybėje																	
2.2.12.-1	Pasirašytų sutarčių skaičius	Nuolat pagal poreikį																
2.2.13.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Ukmergės rajono savivaldybėje																	
2.2.13.-1	Pasirašytų sutarčių skaičius	Nuolat pagal poreikį																
2.2.14.	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Ukmergės rajono savivaldybėje																	
2.2.14.-1	Įgyvendintų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo projektų skaičius					1				1				1				1
3.	ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI PAKARTOTINAI																	
3.-1	Atliekų, paruoštų pakartotinai naudoti,		60		72		79		87		96		115		126			

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
	kiekis Ukmergės rajono savivaldybėje, t / metus														
3.1.	TIKRINANT, VALANT AR TAISANT ATLIEKOMIS TAPUSIUS PRODUKTUS AR JŲ SUDEDAMĄSIAS DALIS PARUOŠTI TAIP, KAD JIE BŪTŲ VĒL TINKAMI NAUDOTI BE PRADINIO APDIRBIMO														
3.1.2.	Dalijimosi daiktais stotelių „Dėkui“ tinklo plėtra naujai įrengiamose savivaldybių didelių gabaritų aikštelėse ir jų eksploatacija														
3.1.2.1.	Dalijimosi daiktais stotelės „DĖK'ui“ įrengimas naujai įrengiamose DGASA Ukmergės rajono savivaldybėje														
3.1.2.1.-1	Dalijimosi daiktais stotelių „DĖK'ui“ tinklo plėtra naujai įrengiamose DGASA aikštelėse Ukmergės rajono savivaldybėje								1		1				
4.	ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI														
4.-1	Ukmergės rajono savivaldybėje susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta, proc.				52		53,6		55,6		56,8		57		57
5.	ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS														
5.-1	Sąvartynuose šalinamų Ukmergės rajono savivaldybės komunalinių atliekų dalis, proc.				14		12,6		10,9		10,4		9,9		8

PRIEDAI

1 Priedas

26 lentelė. Registruotų gyventojų skaičius Ukmergės rajono savivaldybės regiono savivaldybėse 2016–2021 m.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Elektrėnų savivaldybė	23 750	23 721	23 721	23 99	24 103	25 946
Šalčininkų rajono savivaldybė	35 399	35 399	37 829	34 547	33 742	32 996
Širvintų rajono savivaldybė	17 458	17 458	16 620	16 323	16 148	15 949
Švenčionių rajono savivaldybė	25 180	23 893	23 391	22 932	22 929	22 493
Trakų rajono savivaldybė	31 447	31 447	32 492	32 546	33 204	32 552
Ukmergės rajono savivaldybė	33 011	31 822	37 345	36 906	36 434	35 864
Vilniaus miesto savivaldybė	543 493	546 287	547 484	561 887	598 680	566 440
Vilniaus rajono savivaldybė	102 014	102 268	103 481	105 109	107 337	108 948
Viso gyventojų	811752	812295	822363	834242	838 117	841 992

Šaltinis: AAA duomenys

2 Priedas

27 lentelė. Gyventojų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo

		2018	2019	2020
Ukmergės rajono savivaldybės regionas	Miestas	635 886,00	628 492,21	621 184,39
	Kaimas	169 481,00	167 510,35	165 562,62
Elektrėnų sav.	Miestas	15 784,00	15 600,47	15 419,08
	Kaimas	7 940,00	7 847,68	7 756,43
Šalčininkų r. sav.	Miestas	10 771,00	10 645,76	10 521,98
	Kaimas	20 494,00	20 255,71	20 020,18
Širvintų r. sav.	Miestas	5 690,00	5 623,84	5 558,45
	Kaimas	9 880,00	9 765,12	9 651,58
Švenčionių r. sav.	Miestas	14 692,00	14 521,17	14 352,32
	Kaimas	9 189,00	9 082,15	8 976,55
Trakų r. sav.	Miestas	16 493,00	16 301,23	16 111,68
	Kaimas	15 999,00	15 812,97	15 629,11
Ukmergės r. sav.	Miestas	20 570,00	20 330,82	20 094,42
	Kaimas	13 806,00	13 645,47	13 486,81
Ukmergės rajono savivaldybės m. sav.	Miestas	547 272,00	549 233,45	551 201,94
	Kaimas	212	209,53	207,10
Ukmergės rajono savivaldybės r. sav.	Miestas	4 614,00	4 560,35	4 507,32
	Kaimas	91 961,00	90 891,72	89 834,87

Šaltinis: Statistikos departamentas, 2019

3 Priedas

28 lentelė. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Ukmergės rajono savivaldybės apskrities savivaldybėse (tonos/metus)

	2018	2019	2020	2021
Elektrėnų sav.	7 403	6 813	6 347	7 060
Šalčininkų r. sav.	6 428	7 018	7 570	7 078
Širvintų r. sav.	3 824	4 133	4 446	4 541
Švenčionių r. sav.	9 440	8 224	8 354	8 588
Trakų r. sav.	10 956	12 212	14 616	20 493
Ukmergės r. sav.	14 737	14 021	15 478	15 518
Ukmergės rajono savivaldybės m	222 656	185 440	163 766	178 838
Ukmergės rajono savivaldybės r. sav.	39 288	39 339	41 747	42 882
Viso	314 732	277 201	262 323	284 998

Šaltinis: AAA duomenys

4 Priedas

29 lentelė. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, skaičius

Savivaldybė	Metai			
	2018	2019	2020	2021
Ukmergės rajono savivaldybės r. sav.				
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	242	242	242	242
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	428	434	1 343	1 343
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.	10	10	10	10
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės garažų bendrijose, vnt.	2	2	2	2

5 Priedas

30 lentelė. Konteinerių kiekis Ukmergės rajono savivaldybėje

Ukmergės r. sav.	2018	2019	2020	2021
Antrinių žaliavų konteineriai plastikui	71	116	102	137
Antrinių žaliavų konteineriai popieriui	56	101	91	124
Antrinių žaliavų konteineriai stiklui	57	99	94	151
Maisto atliekų konteineriai	0	0	0	0
Tekstilės atliekų konteineriai	0	0	0	0

Šaltinis: AAA duomenys

6 Priedas

31 lentelė. Ukmergės rajono savivaldybės regiono DGASA

Savivaldybė	Aikštelė	Projektinis pajėgumas t/metus
Elektrėnų	Vidugirių k. 3, Vievio sen., Elektrėnai	DGASA pajėgumai svyruoja nuo 1993 iki 210 t/m. nepavojingų ir po 20 t/m. pavojingų atliekų
	Elektrinės g. 14A, Elektrėnai	
Šalčininkų r.	Ukmergės rajono savivaldybės g. 3G, Šalčininkų r.	
	Malūno g. 20, Eišiškės	
	Jašiūnų k., Jašiūnų sen.	
Širvintų r.	Šniponių k., Širvintų r.	
Švenčionių r.	Maleikėnų k., Pabradės sen., Švenčionių r.	
	Pliauškių I k., Švenčionių r.	
Trakų r.	Trakų g. 1a, Lentvaris, Trakų r.	
Ukmergės r.	Garseniškių g. 5, Ukmergės r.	
Ukmergės rajono savivaldybės m.	Pramonės g. 209S, Ukmergės rajono savivaldybės m.	
	Liepkalnio g. 113B, Ukmergės rajono savivaldybės m.	
	Graičiūno g. 36C, Ukmergės rajono savivaldybės m.	
	Pumpėnų g. 10, Ukmergės rajono savivaldybės m.	
	Pilaitės pr. 50, Ukmergės rajono savivaldybės m.	
Ukmergės rajono savivaldybės r.	Vėlučionių k., Šatrininkų sen., Ukmergės rajono savivaldybės r.	
	Grikienių k., Sudervės sen., Ukmergės rajono savivaldybės r.	
	Pakryžės k.	

Šaltinis: UAB VAATC

7 Priedas

32 lentelė. 2020 m. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje susidariusių – sutvarkytų bešeimininkų atliekų kiekiai

Savivaldybė	Metai			
	2018	2019	2020	2021
Ukmergės r. sav.				
Susidarė bešeimininkų atliekų, t	41	43	11	21
Skirta lėšų, Eur	11 222	11 614	3 509	3 000

Šaltinis: AAA

8 Priedas

33 lentelė. Šalinami į MBA MKA kiekiai pagal savivaldybes

2018	2019	2020	2021
------	------	------	------

Elektrėnų sav.	5 122	5 360	5 420	5 320
Šalčininkų r. sav.	5 943	5 884	5 989	5 923
Širvintų r. sav.	2 811	2 836	2 915	2 867
Švenčionių r. sav.	6 759	6 796	7 249	7 218
Ukmergės r. sav.	10 375	10 272	10 419	10 486
Trakų r. sav.	8 515	8 732	8 990	9 219
Ukmergės rajono savivaldybės m. sav.	156 649	153 398	145 179	143 272
Ukmergės rajono savivaldybės r. sav.	32 302	32 659	32 659	35 605
Viso	228 475	225 937	218 820	219 912

Šaltinis: AAA duomenys

9 Priedas

34 lentelė. Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai Ukmergės rajono savivaldybėje

Ukmergės r. sav.	2019	2020	2021
Popierius, popieriaus ir kartono pakuotės	107	94	85
Plastikas, kitos plastikinės pakuotės	91	340	657
Stiklas, stiklo pakuotės	231	375	376

Šaltinis: AAA duomenys

10 Priedas

35 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymas Ukmergės rajono savivaldybės regione, t

Ukmergės r. sav.	2018	2019	2020	2021
Surinkta komunalinių atliekų, t	14 737	14 021	15 478	15 518
Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų, t	9 283	5 940	6 644	7 232
Sudeginta komunalinių atliekų, t	403	187	965	6 068
Pašalinta komunalinių atliekų, t	1 951	2 269	2 582	2 218
Laikinas laikymas paruoštų deginimui komunalinių atliekų, t	3 101	5 625	5 287	

Šaltinis: AAA duomenys

11 Priedas

Atliekų rūšis	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	194	293	392	491	590	755
Žaliosios atliekos	913	955	998	1040	1083	1189
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	24	28	31	35	39	44
Biologiškai skaidžios maisto (virtuvės) atliekos	0	0	386	377	368	357
Tekstilės atliekos	120	196	272	348	424	519
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	131	235	340	444	549	810
PET pakuočių atliekos	14	22	30	37	45	64
Kombinuotų pakuočių atliekos	10	18	25	33	41	60

Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	28	47	66	85	104	152
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	168	231	294	357	420	578
Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir panašiai)	33	67	100	134	167	209
Didžiosios atliekos	76	88	101	116	133	160
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	80	78	78	117	125	137
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,78	0,78	0,79	0,79	0,79	0,80
Buityje susidaranti pavojingosios atliekos	0	0	0	0	0	0
Kitos komunalinės atliekos	0	0	0	0	0	0
Mišrios komunalinės atliekos	6342	6353	5510	5126	4643	3555
Iš viso	8310	8612	8624	8743	8733	8590

Šaltinis: Sudaryta konsultanto